

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Vermilion Oil & Gas Netherlands B.V.
T.a.v. de heer N. Tielens
Postbus 61
8860 AB HARLINGEN

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Energiemarkt

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
M.E.J. Pieters

T 070 379 8389
F 070 379 7841
m.pieters@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-EM / 15083023

Uw kenmerk

Bijlage(n)
2

Datum **15 JUN 2015**
Betreft Aanbieding besluit Wabo voor inrichting Wapse-1

Geachte heer Tielens,

U heeft op 18 juli 2014 op grond van de Wabo een aanvraag om eerste fase van een omgevingsvergunning ingediend voor de activiteiten "het oprichten en in werking hebben van een inrichting" en "planologisch strijdig gebruik. De aanvraag betreft inrichting Wapse-1, gelegen in de gemeente Westerveld. De aanvraag is in het Omgevingsloket Online geregistreerd onder nummer 1387319.

Ik doe u hierbij een exemplaar van het besluit toekomen.

Ontwerpbesluit

Op het ontwerpbesluit dat gedurende 6 weken ter inzage heeft gelegen bij de gemeente Westerveld zijn twee zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van dit besluit. Wel zal naar aanleiding van de zienswijzen in het besluit voor de tweede fase van de omgevingsvergunning een voorschrift worden opgenomen dat de bouwwerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Het besluit voor de tweede fase van de omgevingsvergunning zal tegelijkertijd met dit besluit ter inzage worden gelegd.

Publicatie

De kennisgeving betreffende de beide besluiten zal op 16 juni 2015 worden gepubliceerd in de Staatscourant en in het blad "Da's Mooi".

Voor informatie ten aanzien van de ter inzage legging en de mogelijkheid tot het instellen van beroep verwijs ik naar de tekst van de kennisgeving (zie bijlage).

Voor nadere informatie kunt u contact met mij opnemen (tel. 070-379 8389, e-mail omgevingsvergunning@minez.nl).

Met vriendelijke groet,

M.E.J. Pieters
Directie Energiemarkt

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Vermilion Oil & Gas Netherlands B.V.
Postbus 61
8860 AB HARLINGEN

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**

Directie Energiemarkt

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door

M.E.J. Pieters

T 070 379 8389

F 070 379 7841

m.pieters@minez.nl

Ons kenmerk

DGETM-EM / 15053226

Uw kenmerk

Bijlage(n)

4

Datum **1 5 JUN 2015**

Betreft Besluit eerste fase omgevingsvergunning voor de inrichting Wapse-1

1. Onderwerp aanvraag

Op 18 juli 2014 heeft Vermilion Oil & Gas Netherlands B.V. te Harlingen ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) een aanvraag voor de eerste fase van een omgevingsvergunning ingediend. De aanvraag betreft de inrichting Wapse-1, gelegen aan de Noordenveldweg ten noorden van het dorp Wapse, in de gemeente Westerveld, op het perceel kadastraal ingedeeld, gemeente Diever, sectie H, nummer 167.

De aanvraag is in het Omgevingsloket Online geregistreerd onder nummer 1387319.

De aanvraag betreft het oprichten en in werking hebben van een inrichting voor de winning van aardgas, inclusief het gereed maken van het aardgas voor transport naar de gasbehandelingsinstallatie te Garijp (Garijp TC).

De eerste fase van de omgevingsvergunning is aangevraagd voor de volgende activiteiten:

A. Het oprichten en in werking hebben van een inrichting

Volgens artikel 2.1, eerste lid, onder e, sub 1° en sub 3°, van de Wabo is een omgevingsvergunning vereist voor het oprichten en in werking hebben van een inrichting of mijnbouwwerk.

B. Planologisch strijdig gebruik – projectafwijkingbesluit

Volgens artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo is een omgevingsvergunning vereist voor een activiteit voor zover er strijd is met het bestemmingsplan of een beheersverordening en slechts een omgevingsvergunning kan worden verleend met toepassing van artikelen 2.12, eerste lid, onder a, sub 3°, van de Wabo.

De aanvraag voor de tweede fase is op 22 september 2014 ingediend en betreft de activiteit bouwen. Op de inrichting worden technische installaties geplaatst om de aardgaswinning mogelijk te maken. De installaties bestaan uit een prefab

installatie-ombouw (skid), 1 formatiewatertank en 1 glycoltank. Daarnaast wordt een hekwerk rondom de locatie geplaatst.

Op de activiteiten uit de eerste fase is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van 6 maanden van toepassing (afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en art. 3.10 van de Wabo). Dit betekent dat op grond van artikel 2.5, tweede lid, van de Wabo voor beide fases de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is. Wanneer de aanvraag voor de tweede fase uitsluitend bestaat uit activiteiten waarop de reguliere voorbereidingsprocedure van 8 weken van toepassing is (artt. 3.9 en 3.10, derde lid, van de Wabo) wordt de beslistermijn voor de tweede fase verkort tot 14 weken na ontvangst van de aanvraag (art. 2.5, derde lid, van de Wabo).

Ingevolge artikel 3.3, vierde lid, onder a, van het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor), ben ik bevoegd te beslissen op deze aanvraag.

2. Verklaring van geen bedenkingen

Op grond van artikel 2.27, eerste lid, van de Wabo wijst een algemene maatregel van bestuur categorieën van gevallen aan, waarvoor geldt dat een omgevingsvergunning niet wordt verleend dan, nadat een daarbij aangewezen bestuursorgaan heeft verklaard dat het daartegen geen bedenkingen heeft.

Dit geldt voor de volgende aangevraagde activiteit:

B. Planologisch strijdig gebruik – projectafwijkingsbesluit

Volgens artikel 6.5, eerste lid, van het Bor is een verklaring van geen bedenkingen vereist van de gemeenteraad van de gemeente waar het project geheel of in hoofdzaak zal worden of wordt uitgevoerd als de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3°, van de Wabo, wordt afgeweken van het bestemmingsplan of de beheersverordening.

Ingevolge dat artikel is aan de gemeenteraad van de gemeente Westerveld een verklaring van geen bedenkingen gevraagd voor het afwijken van het bestemmingsplan.

Op 21 oktober 2014 is van de gemeenteraad van de gemeente Westerveld een verklaring van geen bedenkingen ontvangen waaruit blijkt dat er, gelet op het belang van een goede ruimtelijke ordening, geen bedenkingen zijn tegen het verlenen van de gevraagde omgevingsvergunning.

De verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad van de gemeente Westerveld maakt onderdeel uit van deze beschikking. De verklaring van geen bedenkingen is als bijlage toegevoegd aan deze beschikking.

3. Geraadpleegde organisaties

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westerveld;
- Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe;
- Waterkwaliteitsbeheerder: Waterschap Reest en Wieden;
- De Inspecteur-generaal der Mijnen (Staatstoezicht op de Mijnen).

4. Adviezen en zienswijzen

- Door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westerveld is geen regulier advies uitgebracht;
- Door Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe is geen advies uitgebracht;
- Door het waterschap Reest en Wieden is een reactie uitgebracht ten aanzien van de aanvraag. Zij geven aan dat de aanvraag voldoende gegevens bevat om deze voor de wateraspecten te kunnen beoordelen. Productiewater en vervuild hemelwater wordt per tankwagens afgevoerd. Afvoer van schoon hemelwater valt onder het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het waterschap concludeert dat er op basis van deze gegevens voor hen geen noodzaak bestaat om advies uit te brengen;
- Door de Inspecteur-generaal der Mijnen is advies uitgebracht ten aanzien van de aanvraag en de aan het (ontwerp)besluit te verbinden voorschriften.
- Naar aanleiding van de terinzagelegging van het ontwerpbesluit zijn 2 zienswijzen ingediend. De zienswijzen hebben geen betrekking op de afgegeven verklaring van geen bedenkingen.

5. Overwegingen m.b.t. de ingediende adviezen en zienswijzen

- De reactie van het waterschap Reest en Wieden is ter kennisgeving aangenomen;
- Het advies van de Inspecteur-generaal der Mijnen is volledig in dit besluit verwerkt.
- De zienswijzen voorzien van mijn reactie zijn weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit. De reactie en zienswijzen geven geen aanleiding tot inhoudelijke aanpassing van dit besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit. Wel zal in het besluit voor de tweede fase van de omgevingsvergunning worden bepaald dat de bouwwerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen.

6. Procedure (ontwerp)besluit

De aangevraagde activiteit is m.e.r.-beoordelingsplichtig (zie punt 7. van dit (ontwerp)besluit). Bij de aanvraag was geen afschrift van het m.e.r.-beoordelingsbesluit gevoegd. Op grond van artikel 7.28, lid 2, van de Wet milieubeheer dient het bevoegd gezag een aanvraag buiten behandeling te laten als bij het indienen ervan geen afschrift is gevoegd van de beslissing dat er geen milieueffectrapport hoeft te worden gemaakt. Op 24 juli 2014 is het afschrift opgevraagd. Hierdoor is de behandeling van de aanvraag, op grond van het bepaalde in artikel 4.15, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht,

opgeschort. De aanvulling is ontvangen op 31 juli 2014. Op dit moment is de beslistermijn weer gaan lopen. Door de opschorting van de behandeling is de wettelijke beslistermijn verlengd met 7 dagen. De aanvullende gegevens zijn meegenomen bij de beoordeling van de aanvraag en liggen met het ontwerpbesluit en het besluit ter inzage.

De kennisgeving met betrekking tot het ontwerpbesluit is op 28 oktober 2014 gepubliceerd in de Staatscourant en in het lokale blad "Da's mooi". Het ontwerpbesluit is van 29 oktober 2014 tot en met 9 december 2014 ter inzage gelegd bij de gemeente Westerveld.

De zienswijzen die op het ontwerpbesluit zijn ontvangen zijn behandeld bij onderdelen 4. en 5. van dit besluit.

7. Overwegingen m.b.t. het besluit

De aanvraag is beoordeeld aan het voor de activiteit betreffende artikel van de Wabo. Voorts is de aanvraag getoetst aan het Bor en aan de Regeling omgevingsrecht.

A. Het oprichten en in werking hebben van een inrichting

De aanvraag is, met inachtneming van het bepaalde in artikel 2.14 van de Wabo, getoetst aan het belang van de bescherming van het milieu.

Milieuaspecten

In de omgevingsvergunningaanvraag voor de eerste fase is de bestaande toestand van het milieu, voor zover de inrichting daarvoor gevolgen kan veroorzaken, beschreven. De beoordeling van de gevolgen voor het milieu betreft de aspecten: bodem en oppervlaktewater, lucht, afvalstoffen en gevaarlijke stoffen, geluid, werktuigen en energie.

De aanvrager heeft op zorgvuldige wijze de gevolgen voor het milieu die de inrichting kan veroorzaken beschreven. Hierbij is gekeken naar hun onderlinge samenhang, de technische kenmerken en de geografische ligging.

De aanvrager heeft tevens redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen die van belang zijn met het oog op de bescherming van het milieu omschreven. Uit de aanvraag blijkt dat hiermee op verantwoorde wijze wordt omgegaan.

De aanvrager heeft een verantwoord milieubeleid gevormd dat met betrekking tot de inrichting wordt gevoerd. De gevolgen voor het milieu worden door de aanvrager tijdens het in werking hebben van de inrichting geobserveerd, beheerst, en voor zover deze nadelige gevolgen hebben, verminderd.

Uit de aanvraag blijkt dat afdoende maatregelen zijn genomen om de belasting van het milieu te beperken en dat op verantwoorde wijze wordt omgegaan met het verbruik van energie.

Naast de voorschriften, genoemd in Bijlage 1 van dit besluit, zijn voor type-C inrichtingen voorschriften uit het Activiteitenbesluit milieubeheer van toepassing. Hiervoor verwijs ik u naar hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Externe veiligheid

Het externe risico is berekend volgens het rekenmodel safeti.nl en heb ik, hoewel de inrichting formeel (nog) niet is aangewezen onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen getoetst aan de daarin voorgeschreven normen.

Ten aanzien van het plaatsgebonden risico valt uit de berekende 10^{-6} contour op te maken dat er zich geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen deze veiligheidscontour bevinden.

Gezien het ontbreken van (beperkt) kwetsbare objecten binnen het invloedsgebied van de locatie is het groepsrisico voor deze locatie verwaarloosbaar en daardoor niet berekend.

Milieueffectrapportage

Voor het oprichten van een oppervlakte-installatie geldt, op grond van D.17.3 van het Besluit m.e.r., de m.e.r.-beoordelingsplicht.

Op 5 juni 2014 heeft Vermilion Oil & Gas Netherlands B.V. mededeling gedaan van het voornemen om op de bestaande mijnbouwlocatie Wapse-1 een oppervlakte-installatie voor de productie van aardgas op te richten. Op 30 juli 2014 heb ik besloten dat een nadere afweging van de milieueffecten door het opstellen van een Milieueffectrapport niet noodzakelijk is, doordat de voorgenoemde activiteit geen significant nadelige gevolgen voor het milieu zal hebben.

Bovengenoemde mededeling en het beoordelingsbesluit zullen, tegelijk met dit (ontwerp)besluit ter inzage worden gelegd.

Bodem

Het preventieve bodembeschermingsbeleid, uitgewerkt in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming 2012 (NRB) gaat er van uit dat (zelfs) de maatregelen en voorzieningen die leiden tot een verwaarloosbaar bodemrisico nooit volledig kunnen uitsluiten dat onverhoopt een belasting van de bodem optreedt. Om die reden blijft bodembelastingonderzoek noodzakelijk. Zulk onderzoek is gericht op de feitelijk aanwezige installaties en de aldaar gebezigde stoffen en beperkt zich tot het vastleggen van de nulsituatie bodemkwaliteit voorafgaand aan, of zo spoedig mogelijk na, de start van de betreffende activiteit(en) en een vergelijkbaar eind- en (eventueel) tussensituatie bodemonderzoek om aantasting van de bodemkwaliteit aan te kunnen tonen. Indien aldus een onverhoopte bodembelasting is geconstateerd kan het bodemherstel worden verhaald op de veroorzaker.

Beste beschikbare technieken

De bepaling van de beste beschikbare technieken (BBT) voor de inrichting is uitgevoerd conform artikel 5.4 van het Besluit omgevingsrecht.

Het voldoen aan grenswaarden zoals vastgelegd in het Activiteitenbesluit, de Nederlandse emissie Richtlijn (NeR) en het Besluit externe veiligheid inrichtingen, alsmede het voldoen aan de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB), is bij deze bepaling als minimum criterium gehanteerd.

Voor de inrichting is geen BBT document (BREF) vastgesteld in het kader van de IPPC.

Energie en milieu

De Minister van Economische Zaken en de Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie (NOGEPa) hebben een Meerjarenafpraak (looptijd tot 2020) afgesloten over het effectiever en efficiënter inzetten van energie.

Daarnaast is op 27 oktober 2010 het Overlegplatform Olie en Gas van start gegaan. In dit platform werken overheid en de olie- en gasindustrie samen op het gebied van de bescherming van het milieu.

Ik kom dan ook tot de conclusie dat de omgevingsvergunning voor deze activiteit verleend kan worden.

B. Planologisch strijdig gebruik – projectafwijkingsbesluit

Voor deze activiteit is een verklaring van geen bedenkingen afgegeven door de gemeenteraad van de gemeente Westerveld. De inhoud van de verklaring van geen bedenkingen is positief en derhalve kan de omgevingsvergunning voor deze activiteit worden verleend.

8. Besluit

Gelet op het voorafgaande besluit ik:

- I. De eerste fase van de omgevingsvergunning voor de inrichting Wapse-1 te verlenen aan Vermilion Oil & Gas Netherlands B.V. voor de volgende activiteiten:
  - A. Het oprichten en in werking hebben van een inrichting;
  - B. Planologisch strijdig gebruik – projectafwijkingsbesluit;
- II. De eerste fase van de omgevingsvergunning voor onbepaalde tijd te verlenen, met verwijzing naar artikel 2.33 van de Wabo;
- III. Aan de eerste fase van de omgevingsvergunning de voorschriften uit bijlage 1 te verbinden;

- IV. De aanvraag, het addendum, en bijbehorende bijlagen, deel te laten uitmaken van de eerste fase van de omgevingsvergunning. De bij deze omgevingsvergunning behorende documenten worden genoemd in bijlage 2.
- V. De (ontwerp) verklaring van geen bedenkingen afgegeven door de gemeenteraad van de gemeente Westerveld (bijlage 3) deel te laten uitmaken van de eerste fase deze omgevingsvergunning;
- VI. De beantwoording van de ingekomen reactie en zienswijzen zoals verwoord in bijlage 4, deel te laten uitmaken van dit besluit.

Dit besluit betreft het besluit op de eerste fase van het project. Op de aanvraag voor de tweede fase van het project moet nog een besluit worden genomen. Beide besluiten samen zullen de omgevingsvergunning vormen en zullen op dezelfde dag in werking treden (art. 6.3, eerste lid, van de Wabo). Het moment van inwerkingtreding van de besluiten voor beide fases is dat van het besluit dat, ware het afzonderlijk ingediend, ingevolge artt. 6.1 en 6.2a tot en met 6.2c, van de Wabo, als laatste in werking zou treden.

9. Beroepsprocedure

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken binnen zes weken na de dag van de ter inzage legging van dit besluit een gemotiveerd beroepschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland, ter attentie van de sector Bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD, Groningen.

Voor meer informatie over de rechtsmiddelen die u kunt aanwenden tegen een besluit van de overheid, verwijs ik u naar de brochure 'rechtsmiddelen (bezwaar en beroep) tegen beslissing overheid'. Dit document kunt u vinden op www.nlog.nl onder procedures - vergunningen.

De Minister van Economische Zaken,
namens deze:

mr drs. J.H. Brouwer
Wvd. plv. directeur Energiemarkt

Bijlage 1 Voorschriften

Aan de omgevingsvergunning zijn de volgende voorschriften verbonden:

Ten aanzien van de activiteit Het oprichten en in werking hebben van een inrichting:

A. Algemeen

1. op de buitengrens van de inrichting, zoals met -+--+--+--+--+-- aangegeven op de tekening nr. 1-52-WPS001-3-32-001 d.d. 08-07-2014 is een van stevig hekwerk vervaardigde afrastering aangebracht van tenminste 2.20 meter hoog; ten aanzien van elk der toegangen tot het terrein van de inrichting zijn zodanige voorzieningen getroffen en maatregelen genomen dat een doeltreffende beveiliging tegen het betreden van dat terrein door onbevoegden is verkregen; vluchtdeuren in het hekwerk draaien naar buiten open;
2. de inrichting wordt schoon gehouden en verkeert steeds in goede staat van onderhoud; het terrein van de inrichting wordt vrijgehouden van voor de werking van de inrichting onnodig materiaal; eventuele begroeiing wordt kort gehouden; dood hout, bladeren en afgesneden onkruid of gras wordt verwijderd; bij het kort houden van begroeiing of anderszins wordt ter plaatse, waar gevaar voor explosieve verbranding niet is uitgesloten, geen apparatuur dan wel gereedschap gebruikt, dat vonken kan veroorzaken;
3. de buitenverlichting op het terrein van de inrichting is, ook wat de hoogte daarvan betreft, tot het voor het verrichten van de nodige werkzaamheden op dat terrein of ter bescherming van het milieu noodzakelijke beperkt; de lampen branden uitsluitend voor zover dit voor het op het terrein van de inrichting verrichten van werkzaamheden of in verband met de bewaking van de inrichting dan wel anderszins in verband met de veiligheid noodzakelijk is; de verlichting is zodanig opgesteld en ingericht en de lampen zijn zodanig afgeschermd, dat hinderlijke lichtstraling voor de omgeving zoveel mogelijk wordt voorkomen;
4. doeltreffende maatregelen zijn genomen om laad- en loswerkzaamheden lekvrij te doen geschieden; op plaatsen waar laad- en loswerkzaamheden worden verricht zijn zodanige voorzieningen getroffen of maatregelen genomen, dat het wegvloeien van stoffen door opvang of anderszins wordt voorkomen;
de opslagtanks voor glycol en formatiewater zijn tegen overvulling beveiligd;
de tankwagenaansluitingen van formatiewater en glycol zijn niet toegankelijk voor onbevoegden;

5. het brandbestrijdingsplan als bedoeld in artikel 3.9 lid c van de arbeidsomstandighedenregeling is, voor zover op de inrichting betrekking hebbend, in overleg met de commandant van de plaatselijke brandweer opgesteld;
6. de in het brandbestrijdingsplan bedoelde blusmiddelen en toestellen zijn, ten minste in de beschreven omvang en variëteit, steeds in goede staat van onderhoud en voor onmiddellijk gebruik aanwezig en wel op doeltreffende en goed bereikbare plaatsen;
7. zodanige voorzieningen zijn getroffen dat de installatie te allen tijde, indien nodig, veilig uit bedrijf genomen kan worden (bijv. m.b.v. een noodstroomvoorziening);
8. op de locatie is een noodstop-knop aangebracht;
9. alvorens de inrichting onbemand wordt achtergelaten is deze door een te houden inspectie op haar goede werking gecontroleerd; indien bij zodanige controle of anderszins een defect of mankement wordt geconstateerd, zullen, wanneer daardoor gevaar, schade of hinder voor de omgeving ontstaat of dreigt te ontstaan, onverwijld maatregelen worden genomen ter voorkoming of beperking daarvan, terwijl de inrichting of het betrokken deel zonedig buiten werking wordt gesteld; het weer in bedrijf nemen geschiedt niet dan nadat vaststaat dat het mankement doeltreffend is verholpen;
10. alle installatie-onderdelen die niet meer in bedrijf zijn, worden zodanig onderhouden dat zij geen nadelige gevolgen voor de veiligheid en/of het milieu kunnen veroorzaken;
11. toekomstige ontwikkelingen en veranderingen van de installatie als bedoeld in artikel 2.4, eerste lid, juncto artikel 5.7, tweede lid, onderdeel g, van het Besluit omgevingsrecht worden ten minste vier weken voor de verwezenlijking daarvan, medegedeeld aan de inspecteur-generaal der mijnen;

B. Bodem en oppervlaktewater

1. de installatie wordt zodanig ontworpen en aangelegd dat voor elke bodembedreigende activiteit die wordt verricht bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen worden getroffen zodanig dat een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd, zoals gedefinieerd in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB); de opgestelde bodemrisicoanalyse wordt actueel gehouden en binnen zes maanden na in gebruik name van de inrichting geëvalueerd op doeltreffendheid en effectiviteit;

2. ter controle van het grondwater zijn op en/of rond de inrichting peilbuizen geplaatst; de plaats van deze peilbuizen behoeft de goedkeuring van de inspecteur-generaal der mijnen;
3. het grondwater wordt jaarlijks bemonsterd en geanalyseerd door een persoon of instelling die daartoe op grond van het Besluit Bodemkwaliteit is erkend;
de analyseresultaten worden ten minste tien jaar bewaard en kunnen te allen tijde worden getoond aan de controlerende ambtenaren van het bevoegd gezag;
4. bemonstering en analyse vindt plaats conform NEN 5744; het monitorings-systeem wordt ingericht en beheerd conform de Nederlandse richtlijn monitoring bodemkwaliteit bedrijfsmatige activiteiten;
5. het terrein van de inrichting is zodanig aangelegd, ingericht en afgewerkt alsmede wordt op zodanige wijze onderhouden dat verontreiniging van de bodem of van het oppervlaktewater wordt voorkomen;
6. op het terrein terechtgekomen hemelwater kan niet daarbuiten geraken, tenzij het water geen stof bevat, welke de bodem of het oppervlaktewater kan verontreinigen;
7. schadelijke of verontreinigende stoffen, zoals glycol, methanol, aardgascondensaat en formatiewater, mogen niet in het oppervlaktewater terechtkomen dan wel in de bodem dringen;
verontreinigd hemelwater wordt opgevangen en naar elders afgevoerd;
8. de bij het gasbehandelingsproces te gebruiken of vrijkomende stoffen, die de bodem of het oppervlaktewater kunnen verontreinigen, worden zodanig op het terrein opgeslagen, dat geen verontreiniging als bedoeld onder B5. kan optreden;
9. indien een opvangbak, drainsysteem, verlaadpunt of een dergelijke voorziening lek is, dan wel een redelijk vermoeden van lekkage bestaat, wordt de desbetreffende voorziening op de staat waarin zij verkeert onderzocht en zondig onverwijld hersteld;
10. indien door wat voor oorzaak ook verontreinigende stoffen op of in de bodem dreigen te geraken of zijn geraakt zorgt de vergunninghoudster onverwijld voor:
  - a. melding daarvan aan de inspecteur-generaal der mijnen;
  - b. maatregelen om verdere verontreiniging van de bodem te voorkomen;
11. opgetreden verontreiniging van bodem en grondwater wordt ten genoeg van de inspecteur-generaal der mijnen ongedaan gemaakt;

12. a. voordat het terrein van de inrichting, na bedrijfsbeëindiging, wordt teruggegeven aan de eigenaar, wordt door een persoon of instelling die daartoe op grond van het Besluit Bodemkwaliteit is erkend een eindsituatie-onderzoek van de bodem verricht;
- b. de inspecteur-generaal der mijnen kan nadere eisen stellen ten aanzien van de uitvoering van het onder a. bedoelde onderzoek;
- c. het resultaat van het onder a. bedoelde onderzoek wordt overgelegd aan de inspecteur-generaal der mijnen;

C. Lucht

1. de inrichting is zodanig ingericht en onderhouden, dat geuroverlast ten gevolge van lekkages wordt voorkomen; het gebruik van chemische hulpstoffen, welke buiten de inrichting geuroverlast veroorzaken, is verboden; in leidingen, waardoor geurverwekkende gassen of vloeistoffen worden getransporteerd, is het gebruik van flensverbindingen zoveel mogelijk vermeden;
2. alle tanks, procesvaten, pompen, leidingen, afsluiters en dergelijke zijn zodanig geconstrueerd en aangelegd en zodanig onderhouden, dat lekkages worden voorkomen; elk defect dat vervuiling of geuroverlast kan veroorzaken wordt onverwijld hersteld;
3. op plaatsen waar zich een aftapkraan of een kraan voor het nemen van monsters van aardgascondensaat, glycol of andere schadelijke stoffen of verontreinigende dan wel geurverspreidende vloeistof bevindt, zijn zodanige voorzieningen getroffen, dat het wegvloeien van een zodanige vloeistof door opvang of anderszins wordt voorkomen;
4. drainleidingen en leidingen naar de installatie voor het afdalen van aardgas in de openlucht zijn zodanig op afschot gelegd, dat zich geen vloeistof in de leidingen kan verzamelen;
5. de inrichting voldoet aan het gestelde in de NeR Bijzondere Regeling 3.3 E11 Installaties ten behoeve van de aardgas- en aardoliewinning:
- het gebruik van purge-gas wordt door technische maatregelen tot een minimum beperkt;
  - gassen die vrijkomen bij het testen van putten worden nuttig gebruikt; indien dit niet mogelijk is worden de afgassen middels een (tijdelijke) fakkel verbrand;
  - de keuze voor bepaalde typen afsluiters, flenzen en andere appendages wordt afgestemd op minimale lekverliezen;
  - om diffuse emissies tegen te gaan wordt een programma van intensieve controle van pompen, compressoren, afsluiters, veiligheidskleppen en andere appendages opgesteld; dit (bedrijfs-)meetprogramma behoeft de goedkeuring van de inspecteur-generaal der mijnen;

6. de continue en incidentele emissies beschreven in de aanvraag worden geregistreerd in een meet- en registratiesysteem;

D. Afvalstoffen/gevaarlijke stoffen

1. de vergunninghoudster neemt maatregelen om het ontstaan van afvalstoffen zoveel mogelijk te voorkomen;
2. afvalstoffen zijn in goed gesloten, niet lekkend, tegen weersinvloeden bestendig en zonodig geuroverlast voorkomend verpakkingsmateriaal verpakt en worden zo spoedig mogelijk afgevoerd;
3. opslag van gasvormige, vloeibare of vaste, verpakte gevaarlijke stoffen, die volgens het ADR zijn ingedeeld in de klassen 2, 3, 5.1, 6.1, 8 en 9, vindt plaats in hoeveelheden kleiner dan of gelijk aan de hoeveelheden uit tabel 1.2 van PGS 15:2011 versie 1.1 (december 2012), "Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen";
4. opslag van formatiewater en glycol voldoet aan de volgende voorschriften van PGS 30 "Vloeibare brandstoffen - bovengrondse tankinstallaties en afleverinstallaties", uitgave december 2011":
  - Hoofdstuk 2.1 tot en met 2.4;
  - Hoofdstuk 3.1 tot en met 3.3, 3.5 en 3.6;
  - Hoofdstuk 4 met uitzondering van voorschrift 4.2.9;
  - Hoofdstuk 5.1 tot met 5.5;volgens het in paragraaf 1.6 van PGS 30 bedoelde gelijkwaardigheidsbeginsel, is het toegestaan de installatie te bouwen in overeenstemming met de PED-richtlijn en de inspecties uit te laten voeren door een volgens deze richtlijn gecertificeerde Notified Body in plaats van de genoemde certificatie-instelling volgens BRL-K903 en het installatiecertificaat;

E. Geluid

1. de etmaalwaarde van het door de werking van de inrichting veroorzaakte langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar, LT}$ bedraagt ter plaatse van de geluidscontour, aangegeven op Bijlage 3.4: gaswinstation Wapse van het rapport "Gaswinlocatie Wapse, Akoestisch onderzoek Wabo" met registratienummer MD-AF20140659 aldaar op een hoogte van 5 meter boven het maaiveld gemeten, c.q. berekend, en beoordeeld volgens de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai" (uitgave 1999), niet meer dan het met betrekking tot de desbetreffende contour aangegeven niveau;
2. extra lawaai makende met de werking van de inrichting verband houdende werkzaamheden worden zoveel mogelijk vermeden dan wel uitgevoerd tussen 07.00 uur en 19.00 uur, hierbij blijft het onder E1. gestelde onverminderd van kracht;

3. de door de inrichting veroorzaakte piekniveaus ($L_{A,max}$), gemeten in de meterstand "fast" overschrijden de onder E1. genoemde niveaus op de aldaar genoemde contour met niet meer dan 10 dB(A);
4. de etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau veroorzaakt door verkeersbewegingen van en naar de inrichting aan de gevel van de dichtstbijzijnde woning, beoordeeld volgens de "Circulaire inzake geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de wet milieubeheer d.d. 29 februari 1996", bedraagt niet meer dan 50dB(A);
5. uiterlijk zes maanden na het in gebruik nemen van de gehele inrichting wordt door of namens de vergunningshoudster door middel van geluidsmetingen en zonodig berekeningen gecontroleerd of aan het eerder gestelde wordt voldaan; de geluidsmetingen en berekeningen worden overgelegd aan de inspecteur-generaal der mijnen;

F. Werktuigen

1. pijpleidingen, afsluiters en andere appendages zijn voldoende sterk en tegen corrosie beschermd; zij zijn zodanig gelegd en gemonteerd dat overmatige spanningen door uitzetting, inkrimping, temperatuurschommelingen of verzakkingen van tanks, procesvaten of pompen dan wel van beton- of staalconstructies van de inrichting worden voorkomen;
2. als pakkingmateriaal is materiaal aangewend, dat bestand is tegen de in het gas of aardgascondensaat voorkomende stoffen of bij het behandelingsproces te gebruiken hulpstoffen;
3. slangen voor de verlading van productiewater en glycol zijn vervaardigd van materiaal, dat bestand is tegen stoffen als onder F2. bedoeld; zij zijn uitwendig van een roestvrijstalen bewapening voorzien, dan wel van een andere ten minste gelijkwaardige constructie;
4. voor zover pijpleidingen of toebehoren daarvan bovengronds zijn gelegen zijn zij, ter plaatse waar gevaar voor beschadiging door mechanische invloeden, zoals aanrijding, niet is uitgesloten, tegen dit gevaar ten genoegen van de inspecteur-generaal der mijnen doeltreffend en deugdelijk beschermd; onder wegen gelegen leidingen zijn tegen de belasting door het verkeer bestand;
5. een veiligheidsklep ter voorkoming van een ontoelaatbare stijging van de druk in een gesloten ruimte staat met die ruimte direct dan wel door middel van een leiding indirect in een niet afsluitbare verbinding; indien er sprake is van twee veiligheidskleppen met bijbehorende afsluiters dan zijn deze afsluiters onderling zodanig gekoppeld, dat wanneer de ene klep is afgesloten de andere niet gesloten is of kan worden; de voorzieningen voor

het koppelen van de afsluiters zijn zodanig aangebracht en onderhouden, dat een goede werking daarvan te allen tijde is verzekerd;

6. instrumenten, regelapparatuur en afsluiters zijn zodanig aangebracht, dat zij gemakkelijk vanaf de begane grond dan wel vanaf een loopbrug, bordes of trap kunnen worden bediend en verwisseld;

G. Energie

1. bij het in werking hebben van de inrichting wordt voortdurend gezorgd voor een zo hoog mogelijke energie-efficiency;
2. de vergunninghoudster voldoet aan afspraken die in de tussen het Ministerie van Economische Zaken en de NOGEPa gesloten Meerjarenafpraak (MJA) met de mijnbouwindustrie zijn vastgelegd;
3. na beëindiging, door de vergunninghoudster, van de Meerjarenafpraak (MJA) meldt de vergunninghoudster dit binnen 3 maanden aan het bevoegd gezag, met opgaaf van redenen van beëindiging van de Meerjarenafpraak.

Bijlage 2 Documenten behorende bij deze omgevingsvergunning

- Aanvraagformulier 1387319
- Bijlage 1 / def. juli 2014 / MD-GR20140217
- NRB-beoordeling / juni 2014 / MD-GR20140152
- Ruimtelijke onderbouwing / juli 2014 / MD-GR20140156
- Aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling / juni 2014 / MD-GR20140167/OG
- M.e.r.-beoordelingsbesluit / 30 juli 2014 / DGETM-EM/14124673
- Topografische situatie / 02-05-2013 / 249222-TS-01
- Plotplan / rev. A3 08-07-2014 / 1-52-WPS001-3-32-001
- Process flow diagram / rev. A0 21-05-2014 / 1-52-WPS001-3-31-001
- Stikstofdepositie onderzoek / RHDHV / MD-GR20150018/26-1-2015

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Energiemarkt

Bijlage 3 Verklaring van geen bedenkingen

Ons kenmerk
DGETM-EM / 15053226

Aan de raad.

Raadscommissie : 2 september 2014
Extern uitnodigen :
Raadsvergadering : 23 september 2014
Agendapunt : (A / B stuk)
Onderwerp : verklaring van geen bedenkingen
Portefeuillehouder : Erik van Schelven
Afdeling/team : Leefomgeving
Adviseur : J.G. Boer
Registratienummer : 14/

Beslispunten:

1. Afgeven verklaring van geen bedenkingen voor een gaswinlocatie aan Noordenveldweg in Wapse.

Raadsvoorstel

1. Inleiding

Door Vermilion is bij het bevoegd gezag, in dit geval het Ministerie van Economische Zaken (EZ) een aanvraag omgevingsvergunning ingediend om de boorlocatie aan Noordenveldweg in Wapse om te zetten naar een winlocatie. De omgevingsvergunning voor de proefboorlocatie is verleend door ons. Het onderscheid in bevoegd gezag bij aanvragen rondom gaswinning (mijnbouw) is wettelijk vastgelegd. Regels omtrent mijnbouw zijn te vinden in o.a. Mijnbouwwet, Besluit algemene regels milieu mijnbouw en Wabo.

Voor de aanleg van de boorlocatie ten behoeve van de boring is afgeweken van het bestemmingsplan aangezien een boorlocatie niet past in het geldende bestemmingsplan. Bij die procedure is door de raad op 15 oktober 2013 een verklaring van geen bedenkingen afgegeven. Het bevoegd gezag voor de winlocatie, het Ministerie, heeft de gemeenteraad verzocht om in het kader van de afwijkingsprocedure een verklaring van geen bedenkingen af te geven. De aanvraag is voorzien van een ruimtelijke onderbouwing. Uit deze onderbouwing en uit de MER-aanmeldnotitie blijkt niet dat sprake is van strijd met goede ruimtelijke ordening.

Om een omgevingsvergunning te kunnen verlenen dient, op grond van de uitgebreide procedure volgens de Wabo, een verklaring van geen bedenking door de raad te worden afgegeven. Bij de invoering van de Wabo is door de gemeenteraad van Westerveld een lijst vastgesteld met gevallen waarbij geen verklaring van geen bedenkingen afgegeven hoeft te worden. Dit soort aanvragen staan niet vermeld op deze lijst.

2. Gevraagde beslissing (advies)

Afgeven verklaring van geen bedenkingen zoals bedoeld in artikel 2.27 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor de aanvraag omgevingsvergunning voor een winlocatie aan Noordenveldweg in Wapse.

3. Beoogd effect

Meewerken aan gaswinning.

4. Argumenten

Een verklaring van geen bedenkingen kan alleen geweigerd worden in het belang van een goede ruimtelijke ordening. De aanvraag is voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing. In deze onderbouwing is ingegaan op alle ruimtelijk relevante omgevingsaspecten. Uit de onderbouwingen voor beide aanvragen en ook uit de Mer-aanmeldnotitie behorende bij de aanvraag voor de winlocatie, blijkt dat de aanvraag niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Een weigeringsgrond als genoemd in artikel 2.27 3^e lid Wabo is daarom niet van toepassing.

5. Kanttekeningen

Bij de behandeling van het voorstel voor de proefboorlocatie in oktober 2013 is aangegeven dat hiermee ook min of meer ingestemd wordt met een eventuele winlocatie. Je kunt als overheid niet meewerken aan een proefboring om daarna bij een eventuele winning "nee" te zeggen. De ruimtelijke ingreep bij een winlocatie is niet anders dan bij de reeds aangelegde boorlocatie. De locatie ligt er immers al. Deze wordt voorzien van een landschappelijke inpassing en er komt een aantal zaken op te staan zoals leidingen, gebouwtjes, keten etc. Het onderdeel schaliegas is ook behandeld in oktober 2013. Het gaat bij deze locatie niet om het winnen van schaliegas. Uw raad heeft zich net als meerdere gemeenten in Nederland, schaliegasvrij "verklaard".

6. Aanpak – uitvoering - communicatie

Na de afgifte van de verklaring van geen bedenking kan de omgevingsvergunning worden verleend door het Ministerie van EZ.

7. Financiën (kosten, baten, dekking)

Er wordt een planschadeovereenkomst met Vermilion afgesloten.

8. Bijlagen (indien van toepassing)

- aanvraag ministerie
- ruimtelijke onderbouwing
- aanmeldnotitie MER

Burgemeester en wethouders,

de secretaris,
N.L.J.J. Dusink

de burgemeester,
H. Jager

Besluit raad:

Het voorstel is aangenomen met
11 stemmen voor (GEB, PvdA, VVD, CDA, DSSW)
en 4 stemmen tegen (SW, PW).

Bijlage 4 Nota van antwoord ingekomen zienswijzen op ontwerpbesluit eerste fase omgevingsvergunning voor de inrichting Wapse-1 en het m.e.r.-beoordelingsbesluit d.d. 30 juli 2014

Zienswijze 1 (T. Huurdeman)

Zienswijze

Hierdoor verzoek ik u mijn email ook als bezwaar tegen de ontwerpvergunning(en) Wapse te registreren, omdat ook daar sprake zal zijn van giftig afvalwater wat afgevoerd dient te worden en mogelijk in gedeploteerde velden zal worden gedumpt waaronder, bij gebrek aan monitoring en handhaving, mogelijk Nijensleek.

Reactie EZ

Het ontwerpbesluit heeft geen betrekking op het injecteren van productiewater op de inrichting Wapse-1. Het productiewater wordt tijdelijk op de locatie opgeslagen in de productiewatertank. Twee maal per week vindt er afvoer plaats per tankauto naar de locatie Harlingen of een andere daartoe geschikte be-/verwerkingsinrichting. Uw bezwaren tegen de mogelijke injectie van het productiewater in de diepe ondergrond kunnen daarom niet worden meegewogen in het onderhavige besluit.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

Zienswijze 2 (Milieudefensie/Milieudefensiegroep Westerveld)

Lopend beroep

Op 19 maart 2014 stelden we beroep in bij de rechtbank Noord-Nederland, afdeling Bestuursrecht, te Groningen, tegen het verlenen door college van burgemeester en wethouders van een omgevingsvergunning voor het aanleggen van een proefboorlocatie aan de Noordenveldweg te Wapse in de gemeente Westerveld (zaaknummer LEE14/1420).

Het betreft dezelfde locatie als waarvan sprake is in de twee bovengenoemde besluiten.

De zitting was op 18 september 2014. De uitspraak is inmiddels uitgesteld. We verwachten de uitspraak nu in de week van 8 december 2014.

Milieudefensie heeft groot belang bij de uitspraak van de bestuursrechters op ons beroep, ook al is de proefboorlocatie inmiddels aangelegd. Immers, als blijkt dat voor de proefboorlocatie de omgevingsvergunning niet had kunnen worden afgegeven, dan ontvalt ook aan de besluiten van de minister de basis om de proefboring en de ombouw naar winlocatie toe te staan een goede ruimtelijke onderbouwing.

De uitspraak van de rechter op ons beroep kan ook gevolgen hebben voor het m.e.r.-besluit aangezien dat besluit op dezelfde door ons bestreden gronden gebaseerd is.

Reactie EZ

Het ontwerpbesluit betreft de aanvraag voor het oprichten en in werking hebben van een mijnbouwinstelling voor de winning van aardgas. Dit betreft een zelfstandige beoordeling. Een gerechtelijke uitspraak inzake een besluit (van een ander overheidsorgaan) kent geen directe gevolgen voor een ander besluit (dat geen onderdeel uitmaakt van het ingestelde beroep). Overigens heeft de Rechtbank Noord-Nederland het bovengenoemde beroep van Milieudefensie inmiddels ongegrond verklaard.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

1. M.e.r.-besluit en MER

1.1 Niet ter inzage

Tegelijkertijd met de ontwerp-beschikking van de omgevingsvergunning t.b.v. de winlocatie zou de mededeling en het m.e.r.-beoordelingsbesluit ter inzage liggen op het gemeentehuis van Westerveld. Helaas was dat niet het geval. Sinds kort is het m.e.r.-beoordelingsbesluit wel in ons bezit, maar hebben we onvoldoende tijd gehad om het te kunnen bestuderen. Daarom is onze zienswijze op het m.e.r.-besluit nog niet voldoende uitgekristalliseerd en nemen we ons het recht voor om later nog een aanvulling ten aanzien van dit hoofdstuk toe te voegen aan deze zienswijze.

Reactie EZ

Van het m.e.r.-beoordelingsbesluit is op 12 augustus 2014 kennis gegeven in de Staatscourant en het huis-aan-huisblad Da's Mooi. Het m.e.r.-beoordelingsbesluit maakt onderdeel uit van de aanvraag omgevingsvergunning en is als bijlage aan de aanvraag toegevoegd. Niet duidelijk is waarom het m.e.r.-beoordelingsbesluit ontbrak bij de ter inzage gelegde stukken van aanvraag en het ontwerpbesluit. De mededeling (aanmeldingsnotitie) maakte in ieder geval wel onderdeel uit van de ter inzage gelegde stukken. Voor afloop van de termijn van terinzagelegging van het ontwerpbesluit is het m.e.r.-beoordelingsbesluit alsnog per ommegaande naar u toegezonden. Nu het bestaan van het m.e.r.-beoordelingsbesluit kenbaar was door de kennisgeving en door vermelding in het ontwerp-besluit en vóór afloop van de tervisielegging op eerste verzoek per ommegaande is verstrekt is het niet aannemelijk dat u of andere belanghebbenden hierdoor zijn benadeeld.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

1.2 Aanmeldingsnotitie informatie onjuist

Ter inzage lag wel als Bijlage 6 de Aanmeldingsnotitie mijnbouwlocatie Wapse op basis waarvan de minister heeft besloten dat geen milieueffectrapport (MER) opgesteld hoeft te worden. In de Aanmeldingsnotitie wordt de bestaande situatie onjuist aangegeven (zie bijlage 2 van deze zienswijze).

- Zo wordt de ligging van de locatie aangegeven als 'in open agrarisch gebied' terwijl het aan de noord-west-zijde direct grenst aan een brede monumentale bossingel die in de EHS ligt. De locatie is dus niet 'omringd' door agrarische percelen.
- Bovendien is de bestemming van het gebied niet Agrarisch, maar Agrarisch-2, wat inhoudt dat ook 'het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke, natuurlijke, geomorfologische en cultuurhistorische waarden' van belang is en dat het gebied ook voor 'doeleinden van natuurontwikkeling en agrarisch natuurbeheer' is bestemd.
- Er wordt niet vermeld dat een extra bestemming ligt op ca 1/3e deel van de winlocatie, namelijk de bestemming Waarde Landschap 2 : het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijk en waterhuishoudkundig waardevolle beekdalen.
- Binnen een straal van 3 km zou geen Nationaal park zijn (wat er wel is, namelijk: het Drents Friese Wold en Leggelderveld op 550 meter);
- De locatie zou zich op korte afstand van een EHS bevinden, terwijl de locatie direct aan de EHS grenst.
- De afstand tot Natura 2000 wel 1500 meter zou zijn, terwijl het 550 meter is.
- En als klap op de vuurpijl wordt een zeer verouderd kaartje gebruikt om de ligging te illustreren. Hoeveel fouten kunnen er in één paragraaf staan!

De ligging van de beoogde winlocatie wordt hierdoor dermate onjuist aangegeven dat dit mogelijk het besluit van de minister om geen MER te eisen heeft beïnvloed.

Reactie EZ

In het Besluit milieueffectrapportage zijn in de bijlage, onderdeel D, activiteiten opgenomen waarbij op grond van artikel 7.2, vierde lid, van de Wet milieubeheer een beslissing moet worden genomen of bij de voorbereiding van het betrokken besluit voor die activiteiten, vanwege de belangrijke nadelige gevolgen die zij voor het milieu kunnen hebben, een milieueffectrapport (MER) moet worden opgemaakt.

Bij deze beslissing dient het bevoegd gezag op grond van artikel 7.17, derde lid, van de Wet Milieubeheer rekening te houden met de in Bijlage III bij de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling aangegeven criteria. Die criteria hebben betrekking op:

- I. Kenmerken van de activiteit
- II. Plaats waar de activiteit wordt verricht
- III. Kenmerken van de potentiële volgen van de activiteit

De aanmeldingsnotitie, de bijbehorende bijlagen en overige informatie is voldoende om tot een afgewogen oordeel te komen dat geen MER behoeft te worden opgemaakt. Daarbij merk ik het volgende op:

- In de beschrijving van de ligging van de locatie is de omgeving aangeduid als 'open agrarisch gebied'. De omringende percelen kennen - met uitzondering van de bossingel aan de noord-westzijde - een agrarisch gebruik en kunnen worden gekarakteriseerd als open landschap. Ondanks de aanwezigheid van een enkele bossingel is het landschap daarom te typeren als een 'open agrarisch gebied'.
- In de aanmeldingsnotitie is niet de planologische situatie beschreven. De aanmeldingsnotitie beschrijft de effecten van het ombouwen van de bestaande proefboorlocatie naar een gas productielocatie. De feitelijke locatie is daarmee reeds bepaald. Overigens is in de "Ruimtelijke onderbouwing - Mijnbouwlocatie Wapse-1", die deel uitmaakt van het ontwerpbesluit, wel de bestemming en de aanwezige dubbelbestemming 'Waarde Landschap 2' beschreven.
- In de aanmeldingsnotitie en het m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt een afstand tot Natura 2000 genoemd van 1500 meter. Dit is niet correct, het Drents Friese Wold maakt onderdeel uit van Natura 2000 en ligt op ca. 550 meter. Daarnaast is in de aanmeldingsnotitie aangegeven dat binnen een straal van 3000 meter van de mijnbouwlocatie geen Nationaal park aanwezig is, terwijl het Drents Friese Wold en Leggelderveld ook Nationaal park zijn. Het feit dat de informatie in de aanmeldingsnotitie niet juist en volledig is, leidt echter niet zondermeer tot de conclusie dat geen afgewogen oordeel kan worden gevormd of een MER moet worden opgesteld. De beoogde locatie is in de aanmeldingsnotitie immers correct aangegeven. Daarmee kan een goed oordeel worden gevormd over de ligging ten opzichte van EHS, Natura 2000 en Nationale parken. De informatie over de ligging van deze aangewezen gebieden is immers algemeen bekend en openbaar beschikbaar en daarmee niet volledig afhankelijk van de in de aanmeldnotitie verstrekte informatie. De afweging of een MER moet worden opgemaakt, is niet uitsluitend gebaseerd op de door de aanvrager verstrekte informatie. Daar komt bij dat de Natuurtoets, die als bijlage bij de aanmeldingsnotitie is opgenomen, is aangegeven dat de afstand tot het Natura 2000 gebied tussen de 600 (noordwestelijk) en 1000 meter (noordoostelijk) bedraagt, zodat de daarin beschreven effecten op feitelijk juiste informatie zijn gebaseerd.

Conclusie EZ
Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit
1.3 Algemeen
In de aanmeldingsnotitie staat : De behandelingscapaciteit van de gasbehandelingsinstallatie Garijp behoeft ten gevolge van de gasproductie op de locatie Wapse niet te worden uitgebreid. Er is geen sprake van een m.e.r.-plicht als bedoeld in het Besluit milieueffectrapportage categorie C 17.2. Deze redenering vinden we onnavolgbaar.
Reactie EZ
De aanmeldingsnotitie en het ontwerpbesluit hebben betrekking op het oprichten en in werking hebben van een mijnbouwinrichting op de locatie Wapse. De aanvraag en het besluit zien niet op de gasbehandelingsinstallatie te Garijp. Het aardgas dat op Wapse zal worden gewonnen wordt via een ondergrondse aardgastransportleiding getransporteerd naar de gasbehandelingsinstallatie in Garijp, waar het gewonnen gas geschikt wordt gemaakt voor levering aan Gasunie. De aardgasbehandelingsinstallatie in Garijp hoeft niet te worden aangepast om het uit Wapse afkomstige gas te kunnen verwerken. Dit kan dus plaatsvinden binnen de bestaande vergunning voor de aardgasbehandelingsinstallatie in Garijp. Deze constatering staat los van de conclusie dat geen sprake is van een MER plicht als bedoeld in categorie C. 17.2. Deze categorie beschrijft een MER plicht bij gaswinning van meer dan 500.000 m3 per dag en heeft dus geen betrekking op de gasbehandelingsinstallatie.
Conclusie EZ
Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit
1.4 Aanvraag
Als een gaswinning nieuw is en als een gaswinning meer dan 500.000 m3 gas per dag levert is een MER nodig. In de aanvraag staat dat Wapse1 480.000 Nm3 gas per dag gaat produceren. In de bijlage bij het besluit milieueffectrapportage staat echter de eenheid m3 gas/dag. Is er verschil tussen deze eenheden?
Reactie EZ
De eenheid Nm3 (Normaal kubieke meter) is de standaard eenheid waarin het volume van aardgas wordt gemeten. Het volume van een gas is immers afhankelijk van de temperatuur en de druk. Nm3 is de hoeveelheid gas die, bij een bepaalde temperatuur en onder een bepaalde absolute druk, een volume van één kubieke meter inneemt. In onderhavige situatie zal de maximale productie niet meer dan 500.000 m3 per dag bedragen.
Conclusie EZ
Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit
1.5 Geluid
In de Aanmeldnotitie t.b.v. het m.e.r.-besluit staat in paragraaf 3.4. een tabel met geluidsniveaus van de verschillende activiteiten. Graag willen we meer uitleg over deze getallen. Er treedt een maximaal geluidsniveau op van ten hoogste 41 dB(A). VRAAG: waar, op welk punt treedt dit geluid op? Aan de bron, bij het huis, aan de grens van de contouren?
Reactie EZ
Het maximale geluidsniveau van 41 dB(A) wordt niet veroorzaakt door de activiteiten binnen de inrichting Wapse-1, maar betreft een geluidsniveau veroorzaakt door het wegrijden van een

vrachtwagen van de locatie. Deze geluidsbelasting wordt in de dagperiode verwacht ter hoogte van de gevel van de woning (op een hoogte van 1.5 m) aan de Noordenveldweg 3. Tijdens de normale bedrijfsvoering vinden er geen transportbewegingen van en naar de locatie plaats, gedurende de avond en nachtperiode.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

1.6 Verkeer

Drie keer per dag zal formatiewater worden opgehaald met grote tankwagens om die naar Harlingen te transporteren. Onduidelijk is of deze drie keer per dag een gemiddelde is of het maximum. Immers de hoeveelheid van dit formatiewater loopt op naarmate de put leger raakt. Is 3x per week de frequentie in het beginstadium en later 3x daags? Of is de genoemde 3x daags het gemiddelde en is er in het beginstadium sprake van 3x wekelijks en loopt dit op tot 6x per dag een transport? Daarbij staat de tankauto per levering/laden één uur op de locatie. Onze vraag is of dit met continu draaiende motor gebeurt, hoeveel geluid dat geeft, van welke aard dit geluid is en hoever het draagt.

Reactie EZ

Onder normale omstandigheden is er sprake van levering van stoffen en afvoer van productiewater op de locatie. Deze aan- en afvoer vindt plaats door transport over de weg. Een keer per maand vindt levering plaats van de benodigde stoffen. De afvoer van het productiewater zal, aan het einde van de productieperiode, naar verwachting twee tot drie keer per week plaatsvinden. Het is dus niet zo dat drie keer per dag formatiewater zal worden opgehaald. In de geluidstudie is uitgegaan van een worst-case scenario, waarbij alle transporten gelijktijdig zullen plaatsvinden. Dit komt dan neer op 3 vrachtwagens op één dag. De kans dat deze situatie zich in de praktijk voordoet is gering. Het laden en lossen van de vrachtwagens duur circa 1 uur. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de boordpomp op de tankwagen. Hiervoor zal de motor stationair draaien. In de geluidstudie zijn in tabel 1 de te verwachten geluidsniveaus van het laden en lossen weergegeven. De geluidstudie is gebaseerd op de verwachte reguliere bedrijfsvoering. Uit tabel 1 volgt dat er binnen de inrichting meerdere geluidsbronnen aanwezig zijn. Al deze bronnen zijn gezamenlijk meegenomen in het geluidsmodel om een representatief beeld te vormen van de geluidsbelasting. De contouren van de te verwachten geluidsbelasting zijn als bijlage 3.4 opgenomen in de geluidstudie. Het effect van de laad en losactiviteiten is in deze beoordeling meegenomen. Zoals in de beantwoording onder 1.5 reeds is aangegeven, vinden tijdens de normale bedrijfsvoering de transportbewegingen alleen plaats gedurende de dagperiode.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

1.7 Licht

Duisternis is een grote kwaliteit van het gebied.

In de stukken worden meerdere maximale werktijden genoemd. Van 8 tot 16, 17, 18, 19 en 20 uur genoemd. Het is niet duidelijk welke tijd, wanneer zal worden aangehouden.

Wij stellen voor om altijd als maximale werktijd op de locatie als maximum het daglichtvenster aan te houden, behalve om de kwaliteit duisternis te behouden ook om de vleermuizen hun optimale leefomgeving te laten behouden.

Daarom vragen we de minister om alle activiteiten slechts toe te staan zolang het licht is.

Reactie EZ
Gaswinning is een volcontinue activiteit en vindt dus plaats gedurende het gehele etmaal. Tijdens dit proces is de locatie in principe onbemand. Onder normale bedrijfsomstandigheden wordt de locatie alleen overdag bezocht. De locatie is in principe niet verlicht. Alleen bij bijzondere omstandigheden, zoals onvermijdelijk onderhoud in de avond en/of nachtperiode of calamiteiten, zal de locatie verlicht zijn. Daarbij worden dan maatregelen getroffen om de lichtuitstraling buiten de inrichting zoveel mogelijk te beperken. De ombouwwerkzaamheden van proefboorlocatie naar productielocatie vinden eveneens overdag plaats. In de aanvraag is nog beschreven dat de verlichting bij de ingang van de locatie zal zijn voorzien van een schemerschakelaar. Vermilion heeft echter aangegeven dat, naar aanleiding van opmerkingen tijdens de informatieavond voor omwonenden, er in plaats van de schemerschakelaar een handbediende schakelaar zal worden geplaatst.
Conclusie EZ
Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit
1.8 Werkzaamheden, Mensen
Werkzaamheden uitvoeren en de daarvoor nodige aanwezigheid van mensen brengen onrust met zich mee in het gebied. Deze zouden zoveel mogelijk geclusterd en uitsluitend overdag moeten plaatsvinden.
Reactie EZ
Zoals bij punt 1.7 reeds is aangegeven, worden de ombouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd en in de locatie in principe onbemand.
Conclusie EZ
Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit
1.9 Afvalstoffen, Verontreiniging
Afvoer van de afvalwater en formatiewater zorgt voor onrust, geluid en kans op verontreiniging. De eerst beloofde dubbele pijpleiding waarvan een voor het afvoeren van formatiewater zou zijn, blijkt niet door te gaan. We zijn hierover teleurgesteld. Want het maakt dat de locatie zeer veel vaker bezocht wordt, er langer mensen aanwezig zijn, enz. Afvoeren per leiding is ook veiliger. We vragen om tegelijkertijd met het aanleggen van de gastransportleiding ook een leiding voor het formatiewater aan te leggen.
Reactie EZ
Bij de beoordeling wordt uitgegaan van de aanvraag. Het aanleggen van de aardgas transportleiding is geen onderdeel van deze vergunning. Vermilion heeft aangegeven dat naar verwachting in het begin nagenoeg geen water zal worden meegeproduceerd. Naarmate de put ouder wordt zal de hoeveelheid meegeproduceerd water toenemen, maar dit blijft naar verwachting zo gering dat de investering in een watertransportleiding economisch niet rendabel is.
Conclusie EZ
Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit
1.10 Energie
In de stukken wordt gemeld dat Vermilion een zo laag mogelijk energieverbruik nastreeft, mede in het kader van de meerjarenafspraak met de overheid. Vermilion zou aan deze afspraak invulling kunnen geven door het toepassen van een techniek waardoor de aardwarmte die met het gas en het productiewater mee naar boven komt kan worden

benut om elektriciteit mee te maken. Wij gaan hen dat vragen.
Is het denkbaar dat vanuit het ministerie gestimuleerd gaat worden deze vorm van duurzame energieproductie toe te passen in deze en vergelijkbare situaties?

Reactie EZ

Zoals bij punt 1.9 al is opgemerkt, dient bij de beoordeling van de vergunning te worden uitgegaan van de aanvraag. Het produceren van aardwarmte maakt hiervan geen onderdeel uit. Wanneer een locatie wordt opgeruimd, wordt altijd nagegaan of de geboorde put eventueel geschikt is voor warmtewinning. Aangezien de locatie is gelegen in het buitengebied, zijn er geringe afzetmogelijkheden voor het eventuele gebruik van aardwarmte. Vermilion heeft aangegeven dat de temperatuur van het op te pompen water naar verwachting onvoldoende hoog is voor gebruik als warmtebron.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

1.11 Wel MER nodig

Milieudefensie geeft aan een MER wel nodig te vinden vanwege de grote natuurwaarden in het gebied, de nabijheid van EHS en Natura2000 en de nu al aangetoonde schade door de activiteiten op de locatie voor vogels, vleermuizen. De door Vermilion aangeleverde vogelgegevens (Natuurtoets), de vleermuisgegevens (Natuurtoets), de omschrijving van de bestaande situatie (Aanmeldingsnotitie) zijn ondermaats en geven goed beeld van de natuurwaarden.

Zie voor onze onderbouwing hiervan hoofdstuk Natuur in deze zienswijze.

We vragen de minister om opnieuw te besluiten over een m.e.r.-plicht aan de hand van de juiste gegevens.

Reactie EZ

Zoals onder punt 1.2 is aangegeven zijn de aanmeldingsnotitie en de overige beschikbare gegevens voldoende om een afgewogen oordeel te vormen of een MER moet worden opgesteld. De natuurtoets is opgesteld om de aanleg van de proefboorlocatie mogelijk te maken. Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn maatregelen getroffen om eventuele nadelige effecten voor de natuur als gevolg van de werkzaamheden te beperken. Voor de aanleg van de proefboorlocatie is door milieudefensie een handhavingsverzoek voor overtreding van de Flora- en Faunawet ingediend. Bij besluit van 8 december 2014, kenmerk F2014006732, heeft de staatssecretaris van Economische Zaken geoordeeld dat zorgvuldig en voldoende onderzoek is verricht en het verzoek afgewezen. De **door Milieudefensie gestelde** schade door de activiteiten op de locatie voor vogels en vleermuizen is niet nader onderbouwd.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2. NATUUR

2.1 Natuurtoets

De "Natuurtoets en Voortoets Natuurbeschermingswet 1998" van mei 2013 gemaakt door adviesbureau Oranjewoud en beschikbaar gesteld door Vermilion, hierna 'Natuurtoets' genoemd, wordt in alle besluiten rond Wapse-1 als onderbouwing overgenomen, namelijk in

- (Ontwerp)omgevingsvergunning aanleg proefboorlocatie (5-11-2013 resp. 4-2-2014);
- Besluit college van B&W van Westerveld dat mer-plicht niet noodzakelijk is voor de activiteit proefboring (5-11-2013);
- Instemming Minister EZ met proefboring (BARMM, 5-8-2014)

- Verklaringen van geen bedenking door de Raad;
- Besluit Minister EZ geen m.e.r. nodig voor winninglocatie (12-8-2014)
- Ontwerpbesluit omgevingsvergunning winningslocatie (28-10-2014)

De Natuurtoets geeft echter een onvolledig beeld en daardoor een onderschatting van de werkelijke natuurwaarden van het gebied waarin de locatie ligt. Alle, dus ook de door de minister genomen besluiten, zijn daardoor in onze ogen gebaseerd op onjuiste gegevens. Aan de hand van de juiste informatie zou hij hebben moeten concluderen dat niet met zekerheid is vastgesteld dat er geen negatieve effecten zijn op de aanwezige te beschermen natuurwaarden, zoals broedvogels, rode lijst soorten, vleermuizen, en op het behalen van de instandhoudings-doelstellingen van het nabijgelegen Natura2000-gebied Drents Friese Wold.

Dit betekent dat de Minister had moeten besluiten om een MER-plicht op te leggen, een passende beoordeling had moeten laten uitvoeren, ontheffingen Flora en Faunawet had moeten laten aanvragen en een Natuurbeschermingswet-vergunning had moeten laten aanhaken aan de omgevingsvergunning.

In de volgende paragrafen onderbouwen we deze stelling.

Reactie EZ

Zoals reeds onder punten 1.2 en 1.11 is aangegeven is er geen sprake van een onvolledig beeld of gebruik van onjuiste gegevens. Het onderhavige besluit betreft het oprichten en in werking hebben van de gaswinningslocatie, alsmede de ombouw van de proefboorlocatie naar winningslocatie. De effecten van de aanleg van de proefboorlocatie en de proefboring zijn groter dan de mogelijke effecten ten tijde van de ombouw naar winningslocatie en de daadwerkelijke productie.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.2 Broedvogels volgens Sovon

De heer ing. Arend J. van Dijk is ornitholoog/onderzoeker en heeft als zodanig 30 jaar bij Sovon gewerkt. Hij inventariseert al 45 jaren de (broed)vogelstand in zuid-west-Drenthe waaronder die in en rond het plangebied. We hebben hem gevraagd en bereid gevonden om vanuit zijn vakgebied een oordeel uit te spreken over de Natuurtoets en om een overzicht te geven van de beschikbare (broed)vogelinventarisatiegegevens. We bieden u hierbij graag zijn rapport aan (zie bijlage 3 van deze zienswijze).

Mocht u de heer Van Dijk vragen willen stellen over het onderwerp van zijn rapport dan kunt u gebruik maken van zijn contactgegevens in het rapport.

Uit een mondelinge toelichting op zijn rapport blijkt dat zijn waarnemingen voortkomen uit vele bezoeken per jaar aan het gebied, veelal in de vroege ochtenden gedurende de periode van half maart tot juni.

Samenvatting rapport: Er broeden 3 rode-lijst-soorten in het plangebied, 11 rode-lijst-soorten broeden in de zeer directe omgeving (direct aan de winlocatie grenzende beekdal van de Vledder-Aa / tevens EHS) waarvan voor 3 soorten een instandhoudingsdoelstelling geldt die ook binnen Natura2000 negatief kan worden beïnvloed door de activiteiten op de winlocatie.

2.3 Broedvogels volgens Natuurtoets

Uit de Natuurtoets:

Paragraaf 2.2 Flora en fauna / Vogels:

De maïsakker vormt een geschikt broedgebied voor enkele vogelsoorten van open cultuurlandschappen zoals Kievit en scholekster. Daarnaast worden deze agrarische percelen door

diverse soorten gebruikt om te foerageren, zoals bijvoorbeeld houtduif, zwarte kraai, spreeuw en blauwe reiger (bron: www.waarneming.nl).

Paragraaf 2.3, Het Natura 2000-gebied ten oosten van het plangebied (o.a. Noorderveld). Binnen deze oostelijke zone is bekend dat de vogelsoorten Grauwe Klauwier, Roodborsttapuit en Paapje hier veelvuldig broeden. De overige habitatsoorten broeden niet in de omgeving van het plangebied (Altenburg & Wymenga, 2006).

De Natuurtoets noemt dus geen enkele van de 11 rode-lijst-soorten als voorkomend in of in de directe omgeving van de winlocatie.

De soorten Paapje en Grauwe klauwier worden genoemd als broedend op grote afstand (ca. 1000 meter) terwijl De Grauwe klauwier ook broedt in een boom aan de andere kant van de sloot die grenst aan de winlocatie en het Paapje in het open gebied direct daar achter. Zie Sovon-rapport, bijlage 3 van deze zienswijze).

Door het niet noemen in de Natuurtoets van deze te beschermen natuurwaarden waarop de activiteiten op de winlocatie een directe invloed hebben heeft de minister in zijn besluiten hier geen rekening mee kunnen houden.

We vragen hem dat alsnog te doen.

Reactie EZ

Het feit dat milieudefensie van mening is dat de vogelinventarisatie van de heer Van Dijk zorgvuldiger is dan de namens initiatiefnemer uitgevoerde onderzoeken, maakt niet dat de natuurtoets is gebaseerd op onjuiste gegevens. De natuurtoets is gebaseerd op meerdere bronnen en op veldonderzoek. Daar komt bij dat niet is gebleken dat tijdens de aanleg en proefboring de Flora- en Faunawet en/of de Natuurbeschermingswet zijn overtreden. (Zie het besluit van 8 december 2014, kenmerk F2014006732)

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.4 Verboden om waarneming.nl te gebruiken

Als bron voor de in de Natuurtoets gebruikte natuurgegevens is onder andere de site [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) gebruikt. De site bevat echter slechts een toevallige verzameling waarnemingen gedaan door o.a. vogelaars. De site vermeldt dan ook dat het verboden is de gegevens van de site beroepsmatig te gebruiken en om er officiële besluiten op te baseren. Zie bijlage 4 van deze zienswijze of www.waarneming.nl / deze site / voorwaarden.

Reactie EZ

De website [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) geeft aan dat zakelijk gebruik van de site verboden is, tenzij toestemming is verleend. Achtergrond van dit verbod is dat de data van [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) alleen zakelijk mogen worden gebruikt tegen vergoeding (via een abonnement op de Database Flora en Fauna (NDFP)). Uit de natuurtoets blijkt dat [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) één van de gebruikte bronnen is. Of de opsteller van de natuurtoets deze data heeft gebruikt met of zonder toestemming is een zaak tussen [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) en de opsteller. Dit heeft geen invloed op de beoordeling van de aanvraag.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.5 Vergelijking Sovon-rapport en Natuurtoets

De Natuurtoets gebruikt oude gegevens, gebruikt minderwaardige bronnen, noemt geen van de drie rode lijst-soorten uit het plangebied, vermeldt geen enkele van de 11 rode-lijst-vogelsoorten uit het

pal naast de locatie gelegen beekdal, weet niet dat het Paapje en de Grauwe klauwier ook binnen enkele tientallen meters van het plangebied broedt.

Kortom, dit document kan niet als basis dienen voor de besluiten die er wel mee genomen zijn.

We vragen de minister om uit te gaan van de langjarige, recente en betrouwbare vogelinventarisaties van Sovon en de inferieure gegevens over vogels in de Natuurtoets niet te gebruiken.

En we vragen de minister om zijn ontwerpbesluit omgevingsvergunning te herzien, rekening houdend met bovenstaande door na te gaan welke invloeden de activiteiten op het broedsucces in het cultuurland en het beekdal heeft en zo nodig regels op te nemen die zorgdragen voor geen of minder negatieve invloed.

Reactie EZ

Zie mijn reactie onder punt 2.3

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.6 Wel negatief effect op Natura-2000 mogelijk

Uit het Sovonrapport blijkt dat de activiteiten op de winlocatie mogelijk wel negatieve invloed kunnen hebben op de vogelsoorten in Natura2000 waarvoor instandhoudingsdoelen zijn vastgesteld. Dit komt omdat zowel voor de Grauwe Klauwier en het Paapje als voor de Wespandief geldt dat de broedparen in het beekdal en die in het Drents Friese Wold één populatie vormen. Zeker voor het deel van de Paapjes-populatie die in het Drents Friese Wold net rond/onder de instandhoudingsdoelstelling zit, is de flinke buffer in de vorm van soortgenoten in het beekdal van groot belang voor het behalen van de instandhoudingsdoelen.

De Wespandief zit in het DFW onder de grens van de opgelegde instandhoudingsdoelstelling maar haalt deze net als het broedpaar dat sinds 2012 in het beekdal nestelt wordt meegeteld.

Het moge duidelijk zijn dat voor genoemde drie soorten geldt dat dankzij de aantallen die in het beekdal broeden het deel van de populatie binnen het DFW minder kwetsbaar is.

Kortom, als deze vogels in het beekdal door verstoring vanaf de winlocatie minder succesvol gaan broeden, wordt de populatie als geheel kwetsbaarder en nemen kans om de instandhoudingsdoelstellingen te blijven halen voor deze soorten af.

De Minister is verplicht om na te gaan of de aangevraagde activiteiten met zekerheid geen negatieve effecten zullen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het nabijgelegen Natura2000gebied Drents Friese Wold en Leggelderveld. Die zekerheid bestaat nu niet. Het staat dus ook niet vast dat geen vergunning op grond van artikel 19d Natuurbeschermingswet is vereist. Om dit aan te tonen is meer onderzoek en mogelijk een passende beoordeling vereist.

We vragen daarom aan de minister om zijn m.e.r.besluit te herzien, wel een m.e.r.-plicht op te leggen en aan te tonen dat geen vergunning is vereist op grond van de Natuurbeschermingswet.

Reactie EZ

Volgens milieudefensie zijn er waarnemingen in de buurt van de locatie van mogelijk broedactieve wespandieven. De wespandief is een aangewezen broedvogel voor het Natura 2000-gebied Drents Friese Wold & Leggelderveld. Dit geldt eveneens voor het paapje en de grauwe Klauwier. Voor de wespandief, het paapje en de grauwe klauwier is het instandhoudingsdoel 'behoud omvang en kwaliteit leefgebied'.

Ten aanzien van de wespandief

Uit het concept – Natura 2000- beheerplan volgt al dat het aantal benoemde broedparen

Wespandieven de laatste jaren min of meer overeenkomen met de doelstellingen voor het gebied.

De wespandief is een typische bosbewoner en de winlocatie is gelegen op de rand van het functioneel leefgebied van deze soort. De aanwezigheid van een winningslocatie in de nabijheid van de rand van het functioneel leefgebied, mede gezien de zeer beperkte aanwezigheid van mensen op de locatie, zal tijdens de winningsfase niet leiden tot negatieve effecten op de functionaliteit van het leefgebied van de wespandief. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van deze soort zijn dan ook uitgesloten.

Ten aanzien van het paapje

Uit het concept beheerplan blijkt verder dat het aantal broedparen van het paapje de laatste jaren iets is afgenomen en zich op dit moment iets onder de doelstelling bevindt. De afname is voornamelijk het gevolg van verdere verruiging van het leefgebied, onder meer ter hoogte van de Vledder Aa, nabij de winlocatie. Na de herinrichting van de Vledder Aa zal dit deel van het leefgebied, op termijn van 10 – 20 jaar weer in kwaliteit verbeteren en geschikt worden als leefgebied voor het paapje. Met enige aanpassingen in het beheer van de Oude Willem kan dit gebied voldoende geschikt leefgebied vormen voor het paapje. Uit bovenstaande blijkt dat ook voor het paapje de winlocatie gelegen is op de rand van het functioneel leefgebied. De beoogde werkzaamheden van Vermilion zullen geen wezenlijke bijdrage leveren aan de verdergaande verslechtering van het nabij gelegen leefgebied van deze soort. De broedparen zitten op circa 250 meter afstand van de locatie (zie rapportage A.J van Dijk). De aanwezigheid van een winningslocatie in de nabijheid van de rand van het functioneel leefgebied, mede gezien de zeer beperkte aanwezigheid van mensen op de locatie, zal tijdens de winningsfase niet leiden tot negatieve effecten op de functionaliteit van het leefgebied van het paapje. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van deze soort zijn dan ook uitgesloten.

Ten aanzien van de grauwe klauwier

Voor de grauwe Klauwier geldt het instandhoudingsdoel 'uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren'. Nu volgt uit het concept-beheerplan dat het huidige aantal broedparen voldoende is voor het halen van deze doestellingen. Wel is het zo dat voor deze soort juist het beste leefgebied in de nabijheid van de winningslocatie ligt. Echter de aanwezigheid van een winningslocatie in de nabijheid van het leefgebied, zal mede gezien de zeer beperkte aanwezigheid van mensen op de locatie, tijdens de winningsfase niet leiden tot negatieve effecten op de functionaliteit van het leefgebied van de grauwe klauwier. Er bestaat hiermee voldoende zekerheid dat de winning niet leidt tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen voor de grauwe klauwier.

Wel kan tijdens de ombouwfase, indien deze plaatsvindt in of net voor het broedseizoen, eventueel in de nabijheid broedende of territoriumvormende vogels worden verstoord. Echter, gezien de vereisten van het functioneel leefgebied van de aangewezen broedvogels in het kader van Natura 2000 is het zeer onwaarschijnlijk dat de ombouw van de locatie leidt tot negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van de betreffende soorten. Een Nbw-vergunning is derhalve niet vereist.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.7 Mitigerende maatregelen

Vermilion heeft aangegeven in de broedtijd te willen starten met / werken aan de ombouw. Vermoedelijk passen ze weer mitigerende maatregelen toe, net als bij het aanleggen van de

boorlocatie, door het treffen van maatregelen waarmee wordt voorkomen dat vogels in de omgeving gaan broeden.

- Wij vinden dat het nemen van maatregelen om vogels het broeden te belemmeren gelijk staat aan het opzettelijk verontrusten van dieren, en dat is iets wat volgens artikel 10 Ffw niet mag. We vragen ons dus af of deze vorm van mitigatie (hier) mag worden toegepast.

Immers, vogels hebben behalve recht op een ongestoord nest ook recht op de noodzakelijke bijbehorende leefomgeving om te kunnen foerageren, schuilen, enz.

Waar het gaat om de soorten die onder doelstellingen van de Natura 2000-gebieden vallen, is het belemmeren van broeden bovendien strijdig met art. 91d van de Natuurbeschermingswet.

De 11 rode-lijst-vogelsoorten waaronder het Paapje en Grauwe klauwier (die onder de doelstellingen van het DFW/Natura2000 vallen) en de andere 'gewone' vogels in de buurt van de locatie kunnen door de mitigerende maatregelen worden afgeschrikt om behalve op de locatie en het aan-grenzende cultuurlandschap ook niet in de aanliggende bossingel (Grauwe klauwier) en mogelijk zelfs niet in het open deel van het beekdal (Paapje) te gaan broeden of foerageren.

Aangezien de Grauwe klauwier (ook in 2013, zie bijlage 3 van deze zienswijze) nestelt in een boom aan de overkant van de sloot die direct langs de beoogde winlocatie loopt is de kans op benadelen van deze soort zeer zeker aanwezig. De zogenaamde mitigerende maatregelen zijn dan niet verzachtend, maar zeer schadelijk.

Uit het Sovon-rapport lijkt dit voor de drie rode-lijst-soorten uit het cultuurland rond de locatie reeds het geval te zijn (citaat) : In 2014 zaten deze soorten er niet of nauwelijks, waaraan de werkzaamheden en de aanwezige 'vogelafschrik-materialen' op de boorlocatie waarschijnlijk niet vreemd zullen zijn. Of deze soorten terug zullen komen, mochten de activiteiten worden gestopt, is niet duidelijk.

Het op deze manier voorkomen van broeden op de nog onbebouwde randen van de locatie is disproportioneel.

- Andersom, bij het niet toepassen van mitigerende maatregelen, zullen genoemde vogels in de wijde omgeving, die inmiddels met broeden zijn begonnen, worden verontrust en verstoord als de werkzaamheden tijdens de broedtijd beginnen.

- Ook het voor de broedtijd beginnen met de echte werkzaamheden en door blijven werken om het alsnog beginnen met nestelen tegen te gaan werkt in een zo rijke vogelomgeving te verstorend.

Op alle drie manieren worden vogels verontrust en hun nesten verstoord.

De enige juiste oplossing is om gewoon niet in de broedtijd werk willen verrichten op de locatie.

We vragen de minister om - in het geval dat de benodigde vergunning kan worden verleend - zorg te dragen voor zodanige voorschriften dat de betreffende beschermde soorten op doelmatige wijze worden beschermd.

Reactie EZ

Mitigerende maatregelen, waardoor wordt voorkomen dat vogels in de omgeving gaan broeden, zijn niet in strijd zijn met artikel 10 van de Flora- en faunawet,.

Of mogelijke sprake is van tijdelijke verstoring van broedende vogels tijdens de ombouwfase is niet op voorhand te bepalen. Wanneer echter de juiste (mitigerende) maatregelen worden genomen om broeden op en in de directe omgeving van de locatie te voorkomen, vindt geen verstoring plaats van broedende vogels en is geen sprake van overtreding van de Flora- en Faunawet.

Omdat uit de aanvraag niet duidelijk was of de werkzaamheden zullen worden uitgevoerd buiten het broedseizoen - zoals in de voortoets is aanbevolen - is aan Vermilion verzocht hierover duidelijkheid

te geven. Vermilion heeft op ons verzoek toegezegd dat de werkzaamheden voor de ombouw van de locatie zullen worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Daarmee bestaat zekerheid dat geen sprake zal zijn van tijdelijke verstoring van broedende vogels, waaronder broedende vogels van de drie onder 2.6 genoemde soorten als gevolg van ombouw van de locatie. Deze toezegging zal worden geborgd middels een voorschrift in de omgevingsvergunning tweede fase. Een FF-wet ontheffing is derhalve op voorhand niet vereist.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.8 Geen werkzaamheden in broedtijd

Aangezien Vermilion niet kan noch mag voorkomen dat vogels in het beekdal zullen gaan broeden, maar deze broedende vogels wel zullen verstoren indien werkzaamheden in de broedtijd worden uitgevoerd, is de enige en juiste oplossing hiervoor om activiteiten niet in het broedseizoen uit te voeren maar te plannen in de periode augustus - februari.

We vragen de minister hiervoor regels op te nemen in de omgevingsvergunning.

Reactie EZ

Zie mijn reactie onder punt 2.7. Het onderhavige ontwerpbesluit heeft betrekking op een eerste fase omgevingsvergunning voor de activiteiten 'oprichten en in werking hebben van een inrichting of mijnbouwwerk' en 'planologisch strijdig gebruik'. Het uitvoeren van de ombouwwerkzaamheden is aangevraagd in de tweede fase omgevingsvergunning voor de activiteit 'bouwen'. In het onderhavige besluit zullen daarom geen voorschriften met betrekking tot de uitvoering van de ombouwwerkzaamheden worden opgenomen.

ConclusieEZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.9 Advies als voorschrift in vergunning Tjeukemeer

In de Natuurtoets èn in de Ruimtelijke onderbouwingen èn in de omgevingsvergunning voor de proefboorlocatie èn in de win-vergunning wordt bij herhaling aangevoerd dat het verrichten van de werkzaamheden buiten de broedtijd de norm is en het beste is.

We vragen de minister om dit breed gedragen advies als voorschrift in de omgevingsvergunning op te nemen. We stellen hier dat de minister dat zelfs zou moeten doen.

Zie uitspraak van de Raad van State (200308221/1 die hieronder deels is geciteerd.

Uit de Uitspraak Raad van State: 200308221/1

2.5.4. De Afdeling overweegt dat de aantasting van natuurwetenschappelijke en ecologische waarden van een in de directe omgeving van het mijnbouwwerk gelegen gebied dat deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur waartegen appellante zich keert een onderwerp is waarop artikel 40 van de Mijnbouwwet betrekking heeft. De aanwezigheid van dit mijnbouwwerk in de directe nabijheid van een zogenoemd kerngebied dat valt onder de Ecologische Hoofdstructuur kan aanleiding zijn voor verweerder om de vergunning te weigeren dan wel om voorschriften aan de vergunning te verbinden in het belang van de bescherming van het milieu.

De Afdeling stelt vast dat blijkens het in opdracht van vergunninghoudster opgestelde rapport "Ecologische quick scan tijdelijke proefboorlocatie Follega-1" van 28 augustus 2003 van Oranjewoud met kenmerk 11191-139086 – dit rapport maakt geen onderdeel uit van het bestreden besluit – het mijnbouwwerk is gelegen in de directe nabijheid van een kerngebied van de Ecologische Hoofdstructuur. Dit kerngebied is van belang voor broedvogels, watervogels en trekvogels. Om te

voorkomen dat wezenlijke natuurwaarden in het desbetreffende gebied kunnen worden aangetast, wordt in het rapport geadviseerd om het geheel van werkzaamheden buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden. Buiten het broedseizoen is het Tjeukemeer en zijn directe omgeving van belang als rust- en foerageerplaats voor trekvogels, steltlopers en watervogels. Een beperkte verstoring van de directe omgeving van het plangebied zal niet leiden tot een aantasting van de wezenlijke natuurwaarden van het nabijgelegen gebied. Dit omdat het oprichten van het mijnbouwwerk en het verrichten van de exploratieboring slechts leiden tot een tijdelijke en zeer plaatselijke verstoring (tot op 300 meter afstand van het mijnbouwwerk) binnen dit kerngebied. Daarnaast zijn ook buiten de Ecologische Hoofdstructuur voldoende alternatieve foeragemogelijkheden aanwezig, aldus het rapport. De Afdeling is niet gebleken dat het rapport op dit punt onjuistheden bevat. De Afdeling overweegt dat verweerder uitsluitend in de considerans van het bestreden besluit naar voren heeft gebracht dat in het broedseizoen geen oprichtingswerkzaamheden en exploratieboringen zullen plaatsvinden. Dit blijkt echter niet uit de aanvraag en komt evenmin tot uitdrukking in het dictum van het besluit. Hierdoor is, in afwijking van de kennelijke bedoeling van verweerder, niet bepaald dat alle werkzaamheden slechts buiten het broedseizoen mogen plaatsvinden. Uit het vorenstaande volgt dat het bestreden besluit op dit punt in strijd is met het algemene rechtsbeginsel dat een besluit zorgvuldig dient te worden genomen. Het beroep van appellante is in zoverre gegrond.

Reactie EZ

Zie mijn reactie onder 2.6. In het besluit omgevingsvergunning 2^e fase zal een voorschrift worden opgenomen dat de bouwwerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen.

Conclusie EZ

In de omgevingsvergunning tweede fase zal worden bepaald dat de bouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen dienen te worden uitgevoerd.

2.10 Vleermuizeninventarisaties wel beschikbaar

In de aanvraag van de omgevingsvergunning van 18 juli 2014 heeft Vermilion niet de actuele en beschikbare vleermuizengegevens verzameld in april 2014 door Faunax aangeboden aan de minister. In het Faunax-rapport is als nulmeting bedoeld. In het rapport is sprake van drie of mogelijk meer vleermuissoorten die de boswal grenzend aan de locatie als vlieg- en foerageerroute gebruiken, waar sociale geluiden zijn gehoord en dus mogelijk paarverblijf / paarterritorium zijn (begin augustus zijn die inderdaad vastgesteld, zie rapport).

De Natuurtoets geeft slechts de eventuele geschiktheid voor vleermuizen van de bossingel aan en in tabel 2.2.1 wordt maar één van de vier aangetroffen soorten genoemd. Hierdoor heeft de minister niet rekening kunnen houden met de daadwerkelijke aanwezigheid van vleermuizen.

We vragen de minister om kennis te nemen van het rapport van april (zie bijlage 5 van deze zienswijze: Faunax-rapport april 2014) en van het inmiddels ook beschikbare rapport van augustus (zie bijlage 6 van deze zienswijze: Faunax-rapport augustus 2014) waarin nog een tweede nulmeting is weergegeven en een vervolgonderzoek dat gedaan is terwijl er op de locatie verlichting werd gebruikt).

Reactie EZ

De aanvullende inventarisaties door FaunaX zijn uitgevoerd in het kader van het opgestelde ecologisch werkprotocol ten behoeve van de aanleg van de proefboorlocatie en de uitvoering van de proefboring. Het laatste onderzoek is uitgevoerd in augustus 2014 ten tijde van de uitvoering van de boring, met als doel om inzicht te krijgen in het effect van de verlichte locatie op de aanwezige vleermuizen. In tegenstelling tot de boring, is de winningslocatie tijdens normale productie niet

verlicht. Daarbij worden de ombouwwerkzaamheden overdag uitgevoerd. De aanvullende FaunaX-rapporten zijn daarom niet relevant voor de onderhavige vergunning.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.11 Flora en Faunawet

Gezien de aanwezige rode-lijst-vogelsoorten en vleermuissoorten moet een ontheffing aangevraagd worden. Alle vleermuizen zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet beschermingsregime AMvB art.75 als een tabel-3 soort. Voor soorten uit tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden. Zeker nu waargenomen is dat deze vleermuizen in hun voortplantingsgedrag verstoord lijken te worden door het licht van de locatie (zie volgende paragraaf), had Vermilion ontheffing van de Flora en Faunawet moeten vragen. Dat heeft zij ten onrechte niet gedaan. De minister heeft dit ten onrechte niet geëist.

We vragen de minister om alsnog de nodige ontheffingen te eisen en concrete regels in de vergunning op te nemen tegen lichtverstoring vanuit de locatie te voorkomen.

Reactie EZ

Zoals reeds is opgemerkt wordt de winningslocatie niet verlicht. Het is daarom niet relevant om in de onderhavige omgevingsvergunning regels ten aanzien van mogelijke lichtverstoring op te nemen. Er zal immers geen sprake zijn van lichtverstoring op vleermuizen dan wel andere beschermde soorten. De ombouwwerkzaamheden vinden overdag en buiten het broedseizoen plaats. Hierdoor is tevens geen sprake van verstoring van broedende vogels. Verder worden de voorbereiding van de werkzaamheden en de werkzaamheden zelf begeleid door een ter zake kundige op het gebied van flora en fauna. Deze ter zake kundige ziet er tevens op toe dat geen sprake zal zijn van overtreding van de verbodsbepalingen in het kader van de flora- en faunawet. Er wordt op deze wijze voldoende invulling gegeven aan de zorgplicht in het kader van de flora- en faunawet. Negatieve effecten op aanwezige vogel- en vleermuissoorten en hun staat van instandhouding zijn hiermee niet te verwachten. Op voorhand is er dan geen noodzaak tot het afgeven van een ontheffing in het kader van de flora- en faunawet.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.12 Negatief effect van licht op vleermuizen

De werkzaamheden op en nabij de locatie lijken een negatief effect te hebben op de vleermuizen in de bossingel die langs de locatie loopt. Ten opzichte van de nulmetingen wijst een vervolgonderzoek door Faunax op 27 augustus 2014 uitgevoerd tijdens gebruik van verlichting op de locatie (zie bijlage 6 van deze zienswijze) op een duidelijke afname van sociale activiteit.

Volgens het rapport kan niet uitgesloten worden dat lichtuitstraling op de bossingel negatieve effecten heeft op (potentiele) verblijfplaatsen. Aanvullende maatregelen om lichtuitstraling naar de bossingel te voorkomen worden geadviseerd.

We vragen de minister om adequate beschermende maatregelen op te nemen in de vergunning zodat de bossingel voldoende donker blijft.

Reactie EZ

Zoals reeds onder punt 2.10 en 2.11 is opgemerkt, wordt de locatie niet verlicht. Daar komt nog bij dat ten tijde van de aanleg van de locatie, er een grondwal tussen de locatie en de houtsingel is

aangelegd, die (mede) dient als extra hindernis voor lichtuitstraling naar de houtwal. Deze grondwal blijft als buffer tussen de locatie en de houtwal aanwezig. Ik zie daarom geen noodzaak tot het in de vergunning opnemen van aanvullende beschermende maatregelen met betrekking tot lichtuitstraling.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.13 Alleen bij daglicht

Gezien de aanwezigheid van meerdere vleermuissoorten die vooral gebruik maken van de locatie-zijde van de bossingel, de blootstelling ervan aan kunstlicht afkomstig van de win-locatie en de aangetoonde negatieve effecten daarvan is werken uitsluitend in het daglichtvenster de aangewezen oplossing. Het werktijdvenster is dan 's zomers groter dan 's winters.

We vragen de minister om hiervoor regels in de vergunning op te nemen.

Reactie EZ

Zoals reeds opgemerkt is de winlocatie in principe onbemand en niet verlicht. Op grond van het bouwbesluit 2012 dienen de (om)bouwwerkzaamheden te worden uitgevoerd tijdens de dagperiode (ma. t/m zo. van 07.00 uur tot 19.00 uur) Voor uitvoering van werkzaamheden buiten deze periode is een ontheffing nodig. Ik zie daarom geen noodzaak om in de omgevingsvergunning nadere regels op te nemen.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.14 Verhoging stikstofdepositie onbekend

Er zijn in de Natuurtoets geen exacte gegevens over de NOx-uitstoot tgv de ombouw, de winning en het extra verkeer gegeven. Gezien de overheersende windrichting zal een zeer groot deel van de emissie in het Drents Friese Wold terecht komen (depositie). Verhoging van de stikstofdepositie op Natura-2000 is niet toegestaan. Zeker gezien de nu al te hoge achtergronddepositie en gezien de recente vernietiging van alle emissie-veroorzakende bestemmingen uit het Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Westerveld door de Raad van State (201207794/1/R4, zie bijlage 7 van deze zienswijze voor een citaat) had onderzocht moeten worden of de toename van de emissie vanuit het gebied geen toename van depositie op de extreem gevoelige habitattypen van het Drents Friese Wold betekent. Op 600 meter van de locatie ligt een dergelijke habitat (zure vennen) waarvan de kritische depositiewaarde slechts 400 mol /hectare /jaar is. Dit onderzoek is in onze ogen ten onrechte niet gedaan.

We vragen de minister om dit onderzoek alsnog te laten plaatsvinden en de uitkomsten in zijn afweging om de vergunning te verlenen mee te nemen.

Reactie EZ

Op 27 januari 2015 heeft Vermilion een stikstofdepositie onderzoek ingediend (RoyalHaskoningDHV, 26-1-2015, MD-GR20150018), met betrekking tot de effecten van de ombouw en exploitatie van de winningslocatie. Uit deze berekeningen volgt dat eenmalig in het jaar van aanleg sprake is van een piek in de stikstofdepositie, maximaal 0,25 mol N/ha/j. Uit de PAS-gebiedsanalyse Drents-Friese Wold en Leggelderveld 11, versie januari 2015 (=nog niet vastgesteld) volgt dat op een aantal habitats in de nabijheid (en binnen de 0,05 mol N/ha/j-contour) er sprake is van een sterke overbelasting stikstof. Wel volgt uit de gebiedsanalyse dat in de komende periode de achtergronddepositie zal gaan dalen. Echter dan zal er nog steeds sprake zijn van een overbelasting van het systeem. Daarom zijn er in het kader van de PAS verschillende herstelmaatregelen

geformuleerd om onder meer de hydrologische omstandigheden te verbeteren de afvoer van overtollige stikstof te bewerkstelligen. Beoordeeld naar de éénmalige depositie in 2015 en de nog te nemen herstelmaatregelen van de PAS, bestaat voldoende zekerheid dat deze éénmalige depositie op zich – maar ook in de relatie tot de overige ontwikkelingen rond de stikstofdepositie en de te nemen herstelmaatregelen – niet kan leiden tot verslechtering van gevoelige habitats. De ingeschatte depositie tijdens de winningsfase (0,03 mol/ha/j) ligt onder de waarde waarvan algemeen wordt aangenomen dat deze meetbaar is of op enige wijze gevolgen kan hebben voor de totale ontwikkelingen van achtergronddeposities en gevoelige habitats.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.15 Natuurbeschermingswet

Vermilion had de minister om een NBwet-vergunning moeten vragen. Deze had moeten worden aangehaakt aan de omgevingsvergunning. We vragen de minister om hier bij beoordeling van de omgevingsvergunning rekening mee te houden.

Reactie EZ

Een initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor het borgen van een toetsing aan de Natuurbeschermingswet (Nbw) dan wel het aanvragen van een vergunning in het kader van de Nbw. Dit maakt geen vast onderdeel uit van de omgevingsvergunningprocedure. Het staat de aanvrager vrij om een Nbw-vergunning aan te haken bij de aanvraag om omgevingsvergunning of om deze apart aan te vragen. Uit de Natuurtoets is overigens gebleken dat een Nbw-vergunning voor het onderhavige project niet nodig is.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.16 Goedgekeurde gedragscodes / werkwijzen

Vermilion werkt met een eigen ecologisch werkprotocol. Deze informatie is niet openbaar en worden bovendien pas door hen aangemaakt als de omgevingsvergunning is afgegeven.

Dat maakt dat belanghebbenden zich er niet van kunnen vergewissen hoe Vermilion omgaat met bijvoorbeeld de vleermuizen.

De gemeente Westerveld verwijst naar de site van uw ministerie, www.rvo.nl, waar uitgewerkte en goedgekeurde protocollen worden aangeboden.

Graag zien we dat Vermilion van deze protocollen gebruik maakt en deze alsnog toevoegt aan de onderbouwing van de omgevingsvergunning.

We vragen de minister om, indien mogelijk, de van toepassing zijnde gedragscodes als bindend op te leggen.

Reactie EZ

Een gedragscode beschrijft de algemene maatregelen die een positief effect hebben op de instandhouding van een bepaalde soort. Wanneer een goedgekeurde gedragscode wordt nageleefd, kan in bepaalde gevallen vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden verleend. Waar de zienswijze op doelt, is een project specifiek ecologisch werkprotocol. Een ecologisch werkprotocol geeft voor de specifieke lokale situatie en de specifieke te ondernemen activiteiten de benodigde maatregelen aan en beschrijft hoe wordt gecontroleerd op eventuele verstoring. Ook bij gebruik van goedgekeurde gedragscodes blijft een ecologisch werkprotocol noodzakelijk. Het gebruik van goedgekeurde gedragscodes is niet verplicht en kan dan ook niet middels een vergunningsvoorschrift worden opgelegd.

Conclusie EZ
Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit
2.17 Schade voorkomen
Gezien de slechte locatiekeuze wordt er schade toegebracht aan de natuur. Als inderdaad een m.e.r. wordt verplicht en daar een Passende beoordeling uit voort vloeit blijft er mogelijk schade over die niet voorkomen kan worden. Deze moet worden gecompenseerd. We denken dat Vermilion extra voorzieningen zal moeten treffen waarmee ze negatieve effecten van haar activiteiten op de vogels en vleermuizen zoveel mogelijk voorkomt en als dat niet lukt compenseert. Dit moet ze doen zolang de schade-druk heerst doch minimaal tot twee jaren na het opruimen van de betonplaat.
Reactie EZ
Gezien de uitgevoerde proefboring is locatiekeuze niet meer aan de orde. De vergunningaanvraag betreft de ombouw van de proefboorlocatie naar winningslocatie en het in werking hebben van de winningslocatie. Hiervoor is op goede gronden geoordeeld dat het opstellen van een MER niet noodzakelijk is. De activiteiten zullen niet leiden tot significant negatieve effecten op vogels en vleermuizen. Compenserende maatregelen zijn daarom niet aan de orde. Milieudefensie heeft niet aangetoond dat er schade wordt toegebracht aan de natuur.
Conclusie
Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit
2.18 Compensatie voor vogels uit cultuurland
De veldleeuwrik en de gele kwikstaart die langjarig broedden in dit cultuurland kunnen dat niet zolang de locatie er is. Deze soorten hebben baat bij zogenaamde vogelakkers. Wij vinden dat het wel het minste is dat Vermilion gedurende de periode van aanwezigheid t/m minimaal twee jaren daarna de voedselsituatie voor deze vogels verbetert zodat de beperking van het broedgebied zoveel als mogelijk wordt gecompenseerd en de vogels in het gebied kunnen blijven. Wij hebben daarvoor samen met een deskundige een concept-plan gemaakt dat verder uitgewerkt kan worden in samenspraak met en uitgevoerd door de omliggende terreinbeheerders, Vogelwacht Uffelte en door Vermilion wordt betaald.
Reactie EZ
Gezien het feit dat geen significant nadelige effecten op vogels en vleermuizen zijn te verwachten is verplichte compensatie niet aan de orde. Het is daarom aan Vermilion om in overleg met milieudefensie eventueel op vrijwillige basis nadere maatregelen te nemen.
Conclusie EZ
Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit
2.19 Compensatie voor vleermuizen
Als Vermilion zich niet wil beperken tot uitsluitend werken in het daglichtvenster en het niet lukt om de bossingel afdoende af te schermen van het kunstlicht afkomstig van de locatie, of als de vleermuispopulatie om andere verstoring vanaf de winlocatie achteruit gaan, dan moet de bossingel verlengd worden zodat de vleermuizen iets verderop een geschikte stuk singel kan gebruiken / zijn vliegroute kan uitbreiden.
Reactie EZ
Zoals reeds is opgemerkt zullen de ombouwwerkzaamheden overdag worden uitgevoerd en is de locatie in de winningsfase in principe onbemand en niet verlicht. Zoals onder 2.18 is aangegeven is

verplichte compensatie niet aan de orde.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.20 Compensatie voor fauna in beekdal / EHS

Ongeschiktere biotoop: Te harde vooral onverwachte geluiden maken een gebied ongeschikt voor het nestelen en broeden van vogels. Ze gaan dan vluchtgedrag vertonen. Sommige soorten zijn ook in staat om in enige mate te wennen aan geluiden. Alterra Wageningen heeft de relatief beperkte hoeveelheid onderzoek hierover in een rapport samengevat: 'Effecten van geluid op wilde soorten 2008' (Zie bijlage 8 van deze zienswijze). Hierin wordt o.a. de Veldleeuwerik behandeld. De Veldleeuwerik vertoont vluchtgedrag bij tamelijk plotselinge geluiden van 42 dba en bij langzaam aanzwellende geluiden zoals een trein, pas bij geluid van 47 dba.

Oppervlakteberekening te compenseren oppervlak

De geluidscontouren van geluid zijn afkomstig van bijlage 3.4 uit de aanmeldingsnotitie (Bijlage 6 van de aanvraag van de vergunning). Als uitgangspunt is genomen de geluidscontour van 40 dba. Daar net binnen ligt de 42 dba, maar aangezien voor piekgeluiden deze met 10 dba overschreden mag worden zal de schrik en vluchtgrens zo ongeveer op de 40 dba liggen.

De straal is gemeten op www.ruimtelijkeplannen.nl. Het oppervlak van de geluidscontour is $2 \times r \times \pi = 2 \times 550 \times 3,14 = 0,95 \text{ km}^2$.

Dit vormt het oppervlak dat elders maar zoveel mogelijk in de buurt te compenseren zo gunstig mogelijk voor de benadeelde soorten moet worden ingericht.

Reactie EZ

Zie mijn reactie onder punt 2.18 en 2.19.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.21 Deskundigen

Bovenstaande is oriënterend met deskundigen van natuurterreinbeheerders, vogelwacht, ornitholoog en beleidsmedewerkers van provincies overlegd. Uiteraard moeten alvorens een compensatie wordt verwezenlijkt deskundigen hierbij betrokken worden, zodat we zeker weten dat we iets voor de soorten doen die nu schade ondervinden.

Reactie EZ

Zie mijn reactie onder punt 2.18 en 2.19

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

2.22 EHS / Nog te onderzoeken

Wat zijn de effecten van het geluid voor de verschillende soorten in de direct aangrenzende EHS. Uit het 'akoestisch onderzoek' van Oranjewoud, zie blz. 20 blijkt dat er wel is gekeken naar de omliggende bebouwing, maar niet naar de effecten van het geluid voor de fauna in de directe omgeving van de boorlocatie.

Reactie EZ

De EHS zelf kent geen externe werking, waarmee een uitgebreide toetsing van werkzaamheden buiten de EHS op de wezenlijke kenmerken van de EHS niet noodzakelijk is. Overigens is het, op basis van de conclusies ten aanzien van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet, niet aannemelijk dat er sprake is van aantasting van de wezenlijke kenmerken van de EHS.

Conclusie EZ
Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit
3. NIEUWE BORINGEN
3.1 Hoe procedure bij boringen op Wapse1
Vermilion heeft via de media aangegeven dat er zeer waarschijnlijk aanvullende boringen zullen worden gedaan op / vanuit locatie Wapse1, naast of vanuit de al bestaand boring. Deze boringen zullen mogelijk over enkele jaren verspreid gaan plaatsvinden. Betekent dit dat na een melding op grond van de Mijnbouwwet en BARMM Vermilion op elk willekeurig moment, dus ook in de broedtijd een nieuwe boortoren kunnen laten aanrukken en wederom enkele weken – maanden kunnen gaan boren? Welke vergunningen en ontheffingen zijn daarnaast nog meer nodig? Wij verzoeken de minister nauwlettend toezicht te houden in verband met de vraag of Vermilion de vereiste vergunningen heeft verkregen voordat zij gaat boren.
Reactie EZ
Het onderhavige besluit heeft geen betrekking op nieuwe boringen. Eventuele nieuwe boringen moeten worden beoordeeld op basis van de dan toepasselijke wet- en regelgeving. Op basis van de huidige wet- en regelgeving moet voorafgaand aan een boring een omgevingsvergunning voor de boorkelder en boortorenfundatie worden verleend. Voor diepboringen geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht en moet een melding op grond van het Barmm worden gedaan. Daarnaast zijn ook de Flora en faunawet en Natuurbeschermingswet van toepassing.
Conclusie EZ
Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit
3.2 Geen schaliegas, wel fracken
In de aanvraag wordt uitgegaan van aardgas, maar ook daarbij wordt gefracked en bestaan de bijbehorende risico's. Onduidelijk is of in de beoordeling van de aanvraag voor de winvergunning hier ook al van is uitgegaan. Welke voorschriften gelden hiervoor?
Reactie EZ
Het onderhavige besluit heeft betrekking op het oprichten en inwerking hebben van een mijnbouwwinrichting en heeft geen betrekking op de bij de winning te hanteren technieken. De bij de winning te gebruiken methoden en technieken worden beschreven in het winningsplan dat een mijnbouwmaatschappij ter goedkeuring aan de minister moet aanbieden.
Conclusie EZ
Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit
4. BODEMDALING
- Uit gesprekken met de voorlichter van Vermilion (op 2 september 2014) is ons duidelijk geworden dat nu wordt uitgegaan van een maximale bodemdaling van 3 cm en niet meer van 2 cm zoals dat in de stukken staan aangegeven. Klopt dit? - Kan de daling nog groter worden doordat er naar alle waarschijnlijkheid nog meer putten worden geboord in de buurt van Wapse?. Geeft de combinatie met nieuwe boringen in totaal een grotere bodemdaling?
Reactie EZ
Prognoses over de mate van bodemdaling worden getoetst nadat een proefboring heeft plaatsgevonden. Voorafgaand aan de proefboring is uitgegaan van een prognose van een bodemdaling van minder dan 2 cm. Na analyse van de resultaten van de proefboring is deze

prognose bijgesteld naar minder dan 3 cm. Een bodemdaling van minder dan 3 cm leidt naar verwachting niet tot schade. De berekening en mate van de verwachte bodemdaling wordt beoordeeld in het kader van de procedure tot goedkeuring van het winningsplan en wordt niet beoordeeld in onderhavige procedure. Wanneer op andere locaties in de omgeving gas wordt gewonnen kan de te verwachte bodemdaling wijzigen, indien de bodemdalingen van de locaties elkaar overlappen. Die moet dan worden beoordeeld in de winningsplannen voor deze locaties. (Proef)boringen zelf leiden niet tot bodemdaling.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

5. BESTEMMING Vernietigd

De Raad van State heeft op 6 augustus 2014 o.a. de bestemming Agrarisch 2 (Artikel 4) van het Bestemmingsplan Buitengebied Westerveld vernietigd in haar uitspraak op een door ons ingesteld beroep. Zie bijlage 7 van deze zienswijze voor een citaat en zie Uitspraak 201207794/1/R4. Daarmee vervalt de bestemming waarop de omgevingsvergunning voor de gasboorlocatie is gebaseerd. In hoeverre heeft u hiermee rekening gehouden bij de vergunningverlening?

Reactie EZ

De aanvraag en het ontwerpbesluit hebben onder meer betrekking op het afwijken van het bestemmingsplan 'Bestemmingsplan Buitengebied Westerveld'. Het plangebied heeft een agrarische bestemming zodat een productielocatie voor de winning van aardgas in strijd is met deze bestemming. Voor de realisatie van de productielocatie is een ruimtelijke onderbouwing opgesteld, waarin de relevante ruimtelijke effecten en ontwikkelingen worden beschreven. Nu de bestemmingen Agrarisch 1 en Agrarisch 2 van het Bestemmingsplan Buitengebied Westerveld door de afdeling is vernietigd, herleeft het daaraan voorgaande bestemmingsplan 'Bestemmingsplan Buitengebied Diever'. De locatie heeft op basis van dit bestemmingsplan de bestemming 'Jonge veldontginningen', eveneens een agrarische bestemming, zodat de productielocatie ook niet kan worden gerealiseerd binnen de kaders van dat bestemmingsplan. Voor de oprichting en het gebruik van het perceel als gaswinninglocatie blijft daarom een omgevingsvergunning voor afwijking van het bestemmingsplan vereist.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

6. CONCLUSIE

Als het in deze natuurrijke stille en donkere omgeving niet nodig is om via een MER met zekerheid vast te stellen dat de activiteiten, waarvan sommigen met een zeer grote impact, geen negatief effect hebben op de aanwezige natuurwaarden, waar en wanneer zijn een MER, ontheffingen en beschermende regels in de vergunningen dan wel nodig?!

Aan welke regels in de tot nu toe afgegeven vergunningen valt op te maken dat Vermilion niet op de Maasvlakte zit, maar in Drenthe, in een beekdal, pal naast een EHS en dichtbij Natura2000 / Nationaal Park Drents Friese Wold en Leggelderveld, met binnen roepafstand 11 rode lijstvogelsoorten en te beschermen vleermuizen.

Vooralsnog zien wij geen evenwichtige afweging tussen economie en ecologie. Wij verzoeken u om daar wel op in te zetten.

Reactie EZ

Er is sprake van een zorgvuldige voorbereiding van de (ontwerp)omgevingsvergunning waarbij in de voorbereidingsfase de nodige kennis is vergaard omtrent de relevante feiten en af te wegen

belangen. Ter zake van de (ontwerp)omgevingsvergunning zijn alle relevante belangen meegewogen.

Conclusie EZ

Argumenten leiden niet tot aanpassing van het besluit ten opzichte van het ontwerpbesluit

Kennisgeving

Besluiten omgevingsvergunning inrichting Wapse-1

De Minister van Economische Zaken maakt bekend:

Dat aan Vermilion Oil & Gas Netherlands B.V. te Harlingen een gefaseerde omgevingsvergunning is verleend op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor de inrichting Wapse-1, gelegen aan de Noordenveldweg nabij Wapse, in de gemeente Westerveld, op het perceel kadastraal ingedeeld gemeente Diever, sectie H, nummer 167.

De gefaseerde vergunning betreft het oprichten en in werking hebben van een mijnbouwlocatie voor de winning van aardgas.

De eerste fase van de omgevingsvergunning is verleend voor de activiteiten het oprichten en in werking hebben van een inrichting (milieu) en planologisch strijdig gebruik.

De tweede fase van de omgevingsvergunning is verleend voor de activiteit bouwen.

De besluiten en de andere relevante stukken liggen met ingang van 17 juni 2015 gedurende zes weken ter inzage op de secretarie van de gemeente Westerveld, Raadhuislaan 1 te Diever. Wij adviseren u voor de inzage van dit ontwerpbesluit eerst contact op te nemen met de gemeente, telefoon 14 0521.

Voor inlichtingen kunt u zich wenden tot dhr. M.E.J. Pieters (tel. 070 - 379 83 89) van het Ministerie van Economische Zaken.

Tegen deze besluiten kan degene wiens belang rechtstreeks bij het betreffende besluit is betrokken binnen zes weken na de dag van de terinzagelegging van dit besluit een gemotiveerd beroepschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland, ter attentie van de sector Bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD te Groningen.

Wij maken u erop attent dat slechts beroep tegen dit besluit kan worden ingediend als ook een zienswijze is ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.